

(19)

(10) **LT 2012 062 A**

(12) **PARAIŠKOS APRAŠYMAS**

(21) Paraiškos numeris: **2012 062**

(51) Int. Cl. (2013.01): **C12N 9/00**
C12Q 1/00

(22) Paraiškos padavimo data: **2012 07 16**

(41) Paraiškos paskelbimo data: **2014 01 27**

(62) Paraiškos, iš kurios dokumentas išskirtas, numeris: —

(86) Tarptautinės paraiškos numeris: **PCT/US2011/021879**

(86) Tarptautinės paraiškos padavimo data: **2011 01 20**

(85) Nacionalinio PCT lygio procedūros pradžios data: —

(30) Prioritetas: **61/296630, 2010 01 20, US**
61/376932, 2010 08 25, US

(71) Pareiškėjas:

NEW ENGLAND BIOLABS, INC., 240 Country Road, Ipswich, Massachusetts
01938, US

(72) Išradėjas:

Zhenyu ZHU, US
Yu ZHENG, US
Shengxi GUAN, US
Hua WANG, US
Aine QUIMBY, US
Penghua ZHANG, US
Lynne APONE, US

(74) Patentinis patikėtinis/atstovas:

Tatjana STERLINA, UAB „Intels“, Naugarduko g. 32/2, LT-03225 Vilnius, LT

(54) Pavadinimas:

Kompozicijos, būdai ir susiję panaudojimai, skirti modifikuotos DNR skaldymui

(57) Referatas:

Išradime aprašyta kompozicijos, būdai ir rinkinys, susiję su nauja fermentų šeima, kurie pirmenybiškai rišasi prie hidroksimetilinto citozino arba gliukozilinto hidroksimetilinto citozino ir skaldo dvigrandę DNR nustatytame atstume nuo atpažinimo vietos 3' galo, gaunant suskaldytus fragmentus su 1-3 bazių lipniais galais.

KOMPOZICIJOS, BŪDAI IR SUSIJĘ PANAUDOJIMAI, SKIRTI MODIFIKUOTOS DNR SKALDYMUI

TECHNIKOS LYGIS

Pastaruoju metu buvo manoma, kad 5-hidroksimetilcitozinas (hmC) vaidina vaidmenį žinduolių genų ekspresijoje, ypačiai embrioninių kamieninių ląstelių ir neuronų ląstelių vystimesi kaip tarpinė pakopa demetilavimo procese. (Tahiliani *et al.*, *Science* 324 (5929): 930-5 (2009); Kriaucionis and Heinz, *Science* 324 (5929): 929-30 (2009)). Aprašyta TET fermentų šeima, kuri katalizuoja 5-metilinto citozino (mC) konversiją į hmC (WO 2010/037001). Hidroksimetilavimo aptikimas patvirtino sunkumus. Cheminiai būdai, dažniausiai natrio bisulfito sekvenavimas naudotas aptikti mC, neatskyrė mC ir hmC (Cokus *et al.*, *Nature* 452: 215-219 (2008)). PCT publikacija WO 2010/037001 aprašo antikūnų, kurie tiesiogiai rišasi prie hmC, panaudojimą. Produktas, kuris apima endonukleazų mišinį, leidžia aptikti hmC subtrakcijos būdu (EpiMark™, New England Biolabs, Inc. (NEB) ir PCT/US10/46632). Šis produktas naudoja T4 β-gliukoziltransferazę (BGT) gliukozilinti hmC, kuris tada yra atsparus endonukleazės skėlimui, leidžiančiam diferencijuotis nuo mC. Būtų pageidautina išplėtoti paprastus greitus ir tiesioginius metodus aptikti ir išanalizuoti hmC buvimą polinukleotido sekos kontekste, kuris papildomai įgalina atskirti hemi-hmC nuo simetrinio hmC taip, kad tiksliai identifikuotų citoziną (C), kuris yra hidroksimetilintas.

IŠRADIMO ESMĖ

Išradimo įgyvendinime siūlomas preparatas, kuris apima: vieną arba daugiau išgrynintų rekombinantinių baltymų, kuriame baltymai yra ZZZY baltymų šeimos nariai; ir reakcijos buferį. Išradimo įgyvendinime, kiekvienas ZZZY baltymų šeimos narys turi katalitinį domeną ir surišimo domeną. Įgyvendinime, surišimo domenas DNR-je pirmenybiškai rišasi prie hmC ir gliukozilinto hidroksimetilinto citozino (ghmC). Įgyvendinime, katalitinis domenas skelia DNR nustatytą atstumą (3') nuo hmC arba ghmC. Nustatytas atstumas dar gali būti charakterizuotas kaip 11-13 nukleotidai grandinėje, turinčioje hmC arba ghmC ir 9-10 nukleotidai komplementarioje grandinėje (3'). Kiekvienas ZZZY baltymų šeimos narys dar gali būti charakterizuotas modifikuoto nukleotido atpažinimu, parinktu iš hmC arba ghmC DNR-je taip, kad ghmC arba hmC su mC skilimo santykis yra mažiausiai 8:1.

Išradimo įgyvendinime, kiekvienas ZZZY baltymų šeimos narys turi N-galinį domeną, apimančią aminorūgščių seką su mažiausiai 95 % aminorūgščių sekos homologija su $RX_7KX_2EXYX_{18}QQX_{11-16}DLX_2PX_6EXDEX_2HX_{6-26}DX_2RX_3I$ (SEQ ID NO:14). Kitame įgyvendinime, kiekvienas ZZZY baltymų šeimos narys turi C-galinį domeną, apimančią aminorūgščių seką su mažiausiai 95 % aminorūgščių sekos homologija su $WXNX_{30-40}AX_{12-13}FXGX_{16-18}R$ (SEQ ID NO:15) C-galiniame domene. Dar kitame įgyvendinime, mažiausiai vienas narys apima aminorūgščių seką $RX_7KX_2EXYX_{18}QQX_{11-16}DLX_2PX_6EXDEX_2HX_{6-26}DX_2RX_3I$ (SEQ ID NO:14). Dar kitame įgyvendinime, mažiausiai vienas išgrynintas baltymas turi aminorūgščių seką su mažiausiai 95 % sekos homologija su SEQ ID NO: 7. Kitame įgyvendinime, mažiausiai vienas išgrynintas baltymas turi aminorūgščių seką, apimančią mažiausiai 95 % sekos homologija su fermentu, parinktu iš PvuRts1I, PpeHI, EsaSS310P, EsaRBORFBP, PatTI, YkrI, EsaNI, SpeAI, BbiDI, PfrCORF1I80P, PcoORF314P, BmeDI, AbaSDFI, AbaCI, AbaAI, AbaSI, AbaUMB3ORFAP ir Asp6ORFAP. Kitame įgyvendinime, mažiausiai vienas iš išgrynintų baltymų parinktas iš grupės, susidedančios iš: PvuRts1I, PpeHI, EsaSS310P, EsaRBORFBP, PatTI, YkrI, EsaNI, SpeAI, BbiDI, PfrCORF1I80P, PcoORF314P, BmeDI, AbaSDFI, AbaCI, AbaAI, AbaSI, AbaUMB3ORFAP ir Asp6ORFAP ir katalikiškai aktyvių mutantų ir jų darinių.

Išradimo įgyvendinime, buferis preparate gali apimti druską, turinčią anijoną, parinktą iš sulfato, fosfato, acetato arba citrato. Kitame įgyvendinime, buferis neturi chlorido, nitrato, karbonato arba imidazolo druskos. Druskos koncentracija gali būti 50-500 mM srityje.

Išradimo įgyvendinime, būdas siūlo hmC aptikimą genominiame DNR mėginyje. Būdas apima pridėjimą preparato, kaip anksčiau aprašyta, į genomines DNR mėginių; leidimą baltymui skelti genomine DNR skilimo saite; nustatymą DNR sekos bent jau vienoje skilimo saito pusėje; pasirinktinai, DNR sekos kartografavimą ant referencinės genomines DNR sekos; ir hmC aptikimą. Preparatas, naudojamas būde, gali apimti: vieną arba daugiau DNR polimerazių, pradmenų ir adaptorių.

Dar kitame įgyvendinime, būdas apima skilusios genomines DNR amplifikavimą prieš nustatant DNR seką. Aukščiau minėtuose būdo įgyvendinimuose, genomine DNR gali pirma sureaguoti su β -gliukoziltransferaze (BGT) arba pažymėta BGT arba BGT dariniu prieš sumaišant reakcijos inde genomine DNR su aukščiau apibūdintu preparatu. Įgyvendinime, būdas gali būti įvykdytas viename reakcijos inde arba mikrofluidiniame įtaise.

Papildomame išradimo įgyvendinime, siūlomas būdas išgryninti ZZZY šeimos baltymą, kuris apima: klonavimą ir ekspresavimą sulieto baltymo, apimančio ZZZY šeimos baltymą, inteiną ir afiniškai surišantį baltymą, pailiustruotą chitiną surišančiu domenu (CGD), maltozę

surišančiu domenu (MBP) arba bet kuriuo tinkamu baltymu, galinčiu pririšti prie matricos; priversti sulietam baltymui prisijungti prie matricos afiniškai surišančio baltymo priemonėmis; atskelti ZZZY šeimos baltymą nuo inteino; ir išgryninto baltymo regeneravimą eliuote. Viename įgyvendinime, afiniškai surišantis baltymas yra chitiną surišantis domenas.

Išradimo įgyvendinime, siūlomas fragmentų rinkinys, kuris apima mažiausiai vieną iš a) oligonukleotidų fragmentų, turinčių 20-23 nukleotidų dydį su patalpintu centre hmC arba ghmC; arba b) didelės DNR arba oligonukleotidų fragmentų, turinčių hmC arba ghmC, patalpintų DNR dvigubos spiralės vienguboje grandinėje 11-13 nukleotidų lokacijoje nuo grandinės 3' galo.

Išradimo įgyvendinime, siūlomas rinkinys, kuris apima: vieną arba daugiau išgrynintų ZZZY baltymų šeimos rekombinantinių baltymų, jų funkcinių darinių arba jų katalitinių fragmentų efektyviame buferyje, sudarančiame galimybę fermento aktyvumui; ir naudojimo instrukciją. Rinkinys dar gali turėti BGT ir UDP-gliukozę. Rinkinys dar gali turėti pradmenų. Rinkinys dar gali turėti adaptorių, skirtų panaudoti sekvenavimo platformose.

TRUMPAS BRĖŽINIŲ FIGŪRŲ APRAŠYMAS

Fig. 1 parodo pavyzdinio fermento iš ZZZY šeimos išgrynintą produktą ant 10-20 % denatūruoto poliakrilamido gelio. 1 juosta yra dydžio žymuo. 2 juosta yra PvuRts1I, 3 juosta – PpeHI, 4 juosta – AbaSDFI, 5 juosta – PatTI, 6 juosta – EsaNI ir 7 juosta – YkrI.

Fig. 2 parodo DNR substrato (SEQ ID NO:1) seką, naudojamą 3-5 figūrose. Substratas pagamintas polimerazinės grandininės reakcijos (PGR) amplifikacija taip, kad kiekvienas citozinas buvo arba nemodifikuotas arba pakeistas per mC, hmC arba ghmC. mCs ir hmCs buvo įjungti į substratą PGR metu, to tarpu ghmC buvo gliukoziltransferazės reakcijos su hmCs produktas substrate. Pradmens seka tarp fragmento citozino neturi. Išorinis MfeI saitas buvo sukonstruotas į PGR seką tam, kad kontroliuotų gliukozilinimo statusą.

Fig. 3-5 parodo reakcijos produktą tarp pavyzdinių fermentų ZZZY šeimoje 2-kartinio serijinio praskiedimo ir substrato iš Fig. 2, kurioje visi Cs yra nemodifikuoti, visi Cs pakeisti į mCs, visi Cs pakeisti į ghmCs (β ghmCs) ir visi Cs pakeisti į hmCs. Pirmą ir paskutinę juostas turi PGR ženklą. Juostos tarp žymenų parodo atskiros fermento du-kartinį serijinį praskiedimą. Reakcijos sąlygos buvo 23°C, 20 min NEB4 buferyje (New England Biolabs, Inc., Ipswich, MA (NEB)) su galutine KOAc 250 mM koncentracija.

Fig. 3 parodo PvuRts1I rezultatus, kur santykis hmC:ghmC:mC:C = 2000:2000:8:1. Fermento kiekis pirmoje juostoje, gretimose kairės pusės žymeniui, yra 33 μ g.

Fig. 4 parodo PpeHI rezultatus, kur santykis $hmC:ghmC:mC:C = 128:256:2:1$. Fermento kiekis pirmoje juostoje, gretimose kairės pusės žymeniui, yra 123 μg .

Fig. 5 parodo AbaSDFI rezultatus, kur santykis $hmC:ghmC:mC:C = 500:8000:1:ND$ (neaptiktas). Fermento kiekis pirmoje juostoje, gretimose kairės pusės žymeniui, yra 52 μg .

Fig. 6A ir 6B parodo, kad ZYZZ fermentų šeima skelia pilnai hidroksimetilintus oligosubstatus.

Fig. 6A parodo išgryninto rekombinantinio PpeHI aktyvumą 56 bazių porų sintetinio nukleotido substrate, turinčiame AhmCGT. 1 juosta: tik DNR, 2-8 juostos: fermento 2-gubą praskiedimą. Reakcijos buvo inkubuotos 37°C temperatūroje 1 valandai ir atskirtos 20 % TBE poliakrilamido gelyje.

Fig. 6B parodo schematinį oligonukleotido substrato skaldymo vaizdą, rodantį skėlimo produktus. PpeHI skelia bet kurioje atpažinimo saito (parodyta strėlėmis) pusėje, kad sukurtų 20 bazių porų fragmentą.

Fig. 7 parodo ZYZZ fermentų aktyvumą simetriškai hidroksimetilintuose oligonukleotiduose ir hemi-hidroksimetilintuose oligonukleotiduose. Gelis parodo rezultatus naudojant PpeHI. Skaldymo produktai buvo analizuoti 20 % poliakrilamido denatūruotame gelyje su 7M karbamilu. Sunumeruotos juostos gelyje atitinka skėlimo vaizdams, parodytiems piešiniu dešinėje gelio pusėje. Pavyzdžiui, 1 juosta atitinka skėlimo vaizdai, gautam iš hmCG/GhmC viršutinėje ir apatinėje grandinėse tik su pažymėta viršutine grandine.

Fig. 8A-B parodo ZYZZ šeimos fermentų skėlimo saitus kaip atskirai nustatytus dvigubos grandinės DNR kiekvienai grandinei, turinčiai vienoje grandinėje hmC arba ghmC.

Fig. 8A parodo skėlimo produktą dviguboje grandinėje, komplementarios grandinei, turinčiai hmC, atitinkančiai 3 ir 4 juostoms gelyje. Naudojamų oligonukleotidų sekos yra parodytos gretimai geliui. Gelis yra toks pat kaip parodytas Fig. 7. Sintetiniai oligonukleotidų žymenys (M1, M5 ir M2, M3) siūlo gidą skėlimo saitų aptikimui. Oligonukleotidų substratai ir sintetiniai žymenys buvo pažymėti FAM fluorescuojančia grupe ir atskirti denatūruoto 20 % poliakrilamido gelyje su 7M karbamilu. Skėlimo fragmentai atitinka M2 ir M3 (3 juosta) ir M1 ir M5 (4 juosta) ir pažymėti oligonukleotido sekoje (SEQ ID NO:2), sekančioje geliui.

Fig. 8B parodo skėlimo produktą dviguboje grandinėje, turinčioje ghmC. Substratas (R2), turintis parodytas sekas (SEQ ID NO:3 ir 4), kiekviename gale (*) buvo pažymėtas su alfa- ^{33}P dATP. Žymenys (M1 ir M2) pažymėti su gama- ^{33}P ATP naudojant polinukleotidkinazę.

Fig. 8C parodo, kad ZYZZ baltymas skelia DNR, turinčią ghmC arba hmC tame pačiame 3' atstume nuo modifikuoto nukleotido. Gliukozilimas neveikia skėlimo atstumo. Reakcijoje buvo naudojami skirtingi substratų rinkiniai, arba su hmC (1 ir 3 juostos) arba su ghmC (2 ir 4

juostos). Fluorescentiniai žymenys (FAM) Figūroje parodyti kaip užpildyti apskritimai. Laukiamos skėlimo vietos pažymėtos linijomis. Čia buvo naudotas fermentas AbaSDFI. Lyginant 3 ir 4 juostas, gali būti padaryta išvada, kad skėlimo atstumai modifikacijų dviejų tipų priešingose grandinėse yra tokie pat.

Fig. 9 parodo hmC vietų identifikavimo būdą žiurkių smegenyse genominėje DNR. Genominė DNR buvo paveikta su T4 BGT, kad gliukozilintų bet kuriuos hmCs ir po to skaldoma ZZZY fermentu (pvz. AbaSDFI). Skaldyti produktai buvo liguoti su sintetiniu dvigubos grandinės oligonukleotido adaptoriumi, kaip pailiustruota. Ligatabilus galas turi 2 bp degeneruotų nukleotidų. Liguoti fragmentai buvo atrinkti pagal dydį nuo maždaug 1 kb-3 kb. Šie buvo PGR amplifikuoti naudojant įprastą pradmenį, specifinį adapteriui. Po to amplifikuoti PCR produktai gali būti klonuoti į įprastą klonavimo vektorių ir sekvenuoti, kad nustatytų, kuris iš gretimų citozinų yra hidroksimetilintas.

Fig. 10 parodo klonuotų fragmentų iš žiurkių smegenų genominės DNR, gautos pagal Fig. 9, pavyzdinę logo seką. Visi klonuoti fragmentai atitiko pavyzdiniam žiurkės genomui. Skaldymo saito 40 bp langai kairėje ir dešinėje buvo išekstrahuoti ir įvertinti, kaip pailiustruota Figūroje.

Fig. 11 aprašo didelio našumo sekvenavimo protokolą, kad nustatytų, kuris iš citozinų, gretimuose CpG motyvuose yra hidroksimetilinti ir tarnauja kaip substratas ZZZY šeimos narių skėlmui. (A): DNR fragmento laisvieji galai apklausai yra užblokuoti. Skėlimas įvyksta saite, esančiame tarp dviejų identifikuotų citozinų su ZZZY fermentu, besibaigiančiu 1-3 baze lipniame gale. (B): Lipnus DNR galas pašalinamas DNR fragmento buku galu. (C): Žinomos sekos adapteris yra liguotas prie abiejų skėlimo fragmentų bukų galų, kur adapteris turi nemodifikuotą CC/GG viename gale ir žymenį X - kitame. Neliguotas adapteris pašalinamas sukinio kolonėle. (D): Adapteris, liguotas DNR, yra skeliamas antrą kartą su ZZZY fermentu, kad išlaisvintų adapterį, liekantį už CC kaip lipnusias galas nuo fragmento, turinčio hmC. Fragmentas, kuris turi nemodifikuotą citoziną, yra neskeliamas. Yra naudojama sukinio kolonėlė, kad pašalintų skeltą adapteri. (E): Antrasis adapteris pridedamas skelti fragmentą su CC lipniu galu. Antras adapteris turi Y žymenį. Citozinas, kuris yra modifikuotas, gali būti nustatytas iš sekvenavimo fragmento su Y žymeniu. Nemodifikuotas citozinas gali būti patvirtintas sekvenuojant fragmentą su X žymeniu. (F): Nesuskaldytas fragmentas sekvenuojamas transkripcijos kryptimi nuo hmC (5-hmC) saitų. (G): hemi-hmC (5-hmC) yra kartografuotas ant referencinio geno.

Fig. 12 parodo sekvenavimo schemas pavyzdį hidroksimetilomos dekodavimui. Genominė DNR yra pirmiausiai paveikiama su BGT, o po to skaldoma su ZZZY šeimos fermentu (pvz. AbaSDFI). Atskiri adapteriai, arba su 2-degeneruotos bazės 3' lipniu galu arba su 3-degeneruotos bazės 3' lipniu galu, tada yra liguojami prie suskaldytų produktų. DNR adapteris turi žymę (tokią

kaip biotinas), kad palengvintų gryninimą transkripcijos kryptimi. Liguota DNR yra sukarpoma į mažesnius fragmentus. Šie fragmentai su adapteriais, liguotais prie galų, yra ištempiami naudojant avidino rutuliukus. Po to fragmentai liguojami su antru sekvenuojančiu adapteriu. Liguoti produktai yra PGR-amplifikuoti naudojant sekvenavimui specifinius pradmenis.

Fig. 13 parodo Promals'o (Pei & Grishin, *Bioinformatics*, 23(7):802-808 (2007)) naujos fermentų šeimos narių pirminę struktūros sulyginamąją analizę, čia identifikuotą kaip ZZZYZ šeimą (SEQ ID NO: 5-13). Parodyti devyni šeimos nariai, kur kiekvienas fermentas turi hmC arba ghmC pirmenybinį skėlimo aktyvumą, palyginus su mC arba nemodifikuotu citozinu dvigrandėje DNR (dsDNR).

Fig. 14 parodo, kad PvuRts1I gali išskirti DNRs su hmC skirtingais lygiais skirtingose ląstelėse. Čia hmC lygiai embrioninėse kamieninėse ląstelėse buvo sulyginti su fibroblastais. E-14 genomine DNR buvo suskaldyta į lipnią klampią medžiagą, tuo tarpu kai NIH3T3 DNR buvo suskaldyta tik truputį, patvirtinant žymų hemi-metilinto hmC buvimą E-14 ląstelėse ir žymiai mažesnius bet kurio hmC lygius fibroblastuose.

DETALUS ĮGYVENDINIMU APRAŠYMAS

Čia aprašyti fermentų šeimos unikalūs požymiai yra jų rišamosios savybės ir specifinis skėlimas, kuris pirmiausiai siūlo tiesioginį fermentinį būdą aptikti hmC genome, apimant hemi-hidroksimetilintuosės saituose, kiekybiškai ir sekų kontekste.

Čia aprašyti naujai apibrėžtų ZZZYZ šeimos fermentai yra ypatingo dėmesio dėl priežasčių, kurios apima jų gebėjimą atskirti hmC (taip pat ir ghmC) liekanas nuo mCs arba nemetilinto citozino, kad gautų DNR fragmentų rinkinį, kur skėlimas įvyksta pagrindinai fiksuoto atstumo transkripcijos kryptimi nuo fermento atpažinimo saito DNR-je. Fragmentų narių dydis fragmentų rinkinyje, atsiradusių iš skėlimo su ZZZYZ fermentais, gali būti pilnai heterogeninis. Kai DNR turi hemi-hmC arba hemi-ghmC, dviguba grandinė trūksta tik ant modifikuoto nukleotido vienos pusės(3'), kad generuotų kintamo ilgio dsDNR fragmentus. dsDNR fragmentai bus generuojami 20-23 nukleotidų dydžio, kai hmC arba ghmC yra simetriškai išsidėstę CpG saituose.

Tam tikri terminai aprašyti žemiau.

„Didelė DNR“ skirtas nurodyti bet kuriai natūralios kilmės arba sintetinei DNR, turinčiai dydį, didesnę negu 100 nukleotidų iki genomo dydžio.

„Panašus dydis“ su nuoroda į fragmentų „rinkinys“ skirtas nurodyti fragmentams, kurie kinta ne daugiau negu apie ± 5 nukleotidai pagal ilgį.

„Patalpintas centre“ skirtas nurodyti modifikuoto nukleotido atitikimui lokacijai vienoje grandinėje, kuri yra apytiksliai centruota dsDNR fragmento toje pačioje grandinėje. Lokacija pagrindinai yra tarp 5 centre nustatytų nukleotidų skaičiuojant nukleotidus nuo fragmento bet kurio galo.

„N-galinis domenas“ nurodo į sritį, ištęstą iki baltymo aminorūgščių sekos apie 50 %.

„C-galinis domenas“ nurodo į sritį, ištęstą iki baltymo aminorūgščių sekos apie 50 %.

„Matrica“ skirtas įjungti bet kurią struktūrą, turinčią paviršių, tinkamą imobilizuoti molekulę, kuri turi giminingumą matricai ir apima, pavyzdžiui, granules (rutuliukus), kolonėles, plokščius paviršius, tokius kaip popierius arba stiklas, viso paviršiaus vidus arba tuščia forma, ir t.t.

„Fragmentų rinkinys“ gaunamas skeliant didelę dsDNR su ZZZY šeimų fermento nariu. Fragmentų rinkinys apima dvigubos grandinės oligonukleotidus, kurie yra didelės DNR skėlimo produktas simetrinėje hmC arba ghmC (hmCG/GhmC) abiejose pusėse ir kintamo dydžio fragmentus, kuriuose hemi-hmC arba hemi-ghmC yra išsidėstę fiksuotoje padėtyje nuo skaldymo saito (pvz., 9-13 nukleotidai). Jeigu genomas, kuris susideda iš daugybinių didelių DNR (pvz., chromosomų), yra suskaldytas, tai kiekviena didelė DNR turės duoti daug fragmentų rinkinių. Fragmentų mišinys, gautas iš viso žmogaus genomo, gali būti laikomas kaip daugybė fragmentų rinkinių, kai kiekvienas rinkinys išvestas iš chromosomos arba kaip fragmentų vienas rinkinys, priklausomai nuo konteksto. Įgyvendinime, fragmentų rinkinys apima mažiausiai 6 nukleotidų fragmentus su skirtingomis DNR sekomis. Pavyzdžiui, nukleotidų rinkinys gali apimti mažiausiai 10 fragmentų su skirtingomis sekomis arba mažiausiai 20 fragmentų su skirtingomis sekomis. Viename įgyvendinime, nukleotidų rinkinys apima vieną arba daugiau panašaus dydžio fragmentų su centre patalpintu hmC arba ghmC.

„Fermento preparatas“ skirtas nurodyti reagentui ir niekam kitam, kilusiam jo natūralioje būsenoje *in vivo*.

„X“, kai naudojamas aminorūgščių sekoje, reiškia bet kurią aminorūgštį.

Čia identifikuota DNR skelianti nauja šeima kaip ZZZY šeima, kur šeimos nariai pirminybiškai atpažįsta hmC ir ghmC ir nemetilintą (mC) arba nemodifikuotus citozinius dsDR-je ir po to skelia DNR neatstikitiniame atstume transkripcijos kryptimi (3' kryptimi) nuo hmC arba ghmC nukleotido kiekvienoje DNR grandinėje, kuri turi hmC arba ghmC. Šios šeimos nariai apima, bet yra neapriboti bakterinių restrikcijos endonukleazių.

Šeimos nariai gali būti apibūdinti struktūriškai skirtingu skėlimo domenu ir surišimo domenu ir ypatingai N-galiniu konservatyviu domenu su didesniu negu 85 % aminorūgščių sekos homologiškumu, pavyzdžiui, didesniu negu 90 % aminorūgščių sekos homologiškumu,

pavyzdžiui, didesniu negu 98 % aminorūgščių sekos homologiškumu su $RX_7KX_2EXYX_{18}QQX_{11-16}DLX_2PX_6EXDEX_2HX_{6-26}DX_2RX_3I$ (SEQ ID NO:14) N-galiniame domene, ir/arba daugiau negu 85 % arba 90 % arba 98 % aminorūgščių sekos homologiškumu su $WXNX_{30-40}AX_{12-13}FXGX_{16-18}R$ (SEQ ID NO:15) C-galiniame domene. Vienaime įgyvendinime, baltymas (pailiustruotas per AbaSDFI) su $RX_7KX_2EXYX_{18}QQX_{11-16}DLX_2PX_6EXDEX_2HX_{26}DX_2RX_3I$ (SEQ ID NO:16) su N-galine seka, turi didelį selektyvumo laipsnį tarp ghmC/hmC/ ir mC.

ZZYZ šeimos nariai (pavyzdžiui, žiūr. Fig. 13) apima rekombinantinius baltymus, variantus ir darinius. Variantų pavyzdžiai apima mutantus, kuriuose, pavyzdžiui, katalitinis domenas buvo modifikuotas arba pašalintas iš baltymo ir liko tik DNR surišantis domenas, skirtas hmC ir ghmC. Variantų papildomi pavyzdžiai yra sulieti baltymai. Šie sulieti baltymai gali tarnauti kaip reagentai arba gali būti tarpiniai junginiai fermentų gryninime arba hidroksimetilintų nukleotidų kartografijoje.

Sulietų baltymų variantai ZZZY baltymų šeimoje gali būti sulieti su antru baltymu arba daugybe baltymų, kurie tarnauja kaip žymė, žymelė arba žymuo vizualizacijai *in situ* baltymui, prijungtam prie hmC arba ghmC arba afininiam gryninimui. Sulietų partnerių pavyzdžiai apima inteinus (JAV patentas Nr. 5643758), maltozę surišančius baltymus (MBPs) (JAV patentas Nrr. 5643758 ir 7825218; ir PCT publikacija WO 2010/114532), SNAP-TAG® (JAV publikacija Nr. US-2004-0115130) arba gali turėti pakaitą, kuris veikia kaip žymė, pavyzdžiui, pakeičiant cisteiną į selenocisteiną (žiūr. JAV patentas Nr. 7141366). Alternatyviai, sulietas baltymas gali apimti nukleorūgšties aptamerą žymėjimui arba gryninimui (pavyzdžiui, žiūr. JAV patentus 5670637; 5696249; 5874557; 5693502).

Šeimos nariai dalijasi vienas su kitu mažiausiai 30 % aminorūgščių sekos identiškumu, pavyzdžiui mažiausiai 40 %, pavyzdžiui mažiausiai 50 %, pavyzdžiui mažiausiai 60 %, pavyzdžiui mažiausiai 70 %, pavyzdžiui mažiausiai 80 %, pavyzdžiui mažiausiai 90 %, arba mažiausiai 95 % aminorūgščių sekos tapatumo kaip pareikšta Promals'o pirminės struktūros suliginamojoje analizėje (Pei & Grishin, *Bioinformatics*, 23(7):802-808 (2007)) ir apima PvuRts1I, PpeHI, AbaSDF1, EsaSS310P, EsaRBORFBP, PatTI, YkrI, EsaNI, SpeAI, BbiDI, PfrCORF1I80P, PcoORF314P ir BmeD1, kai kurie iš jų aprašyti 1 lentelėje ir Fig. 13. Pavyzdžiui, vienas šeimos narys yra AbaSDF1, kur variantai AbaCI (GenBankas:ACQB1000053), AbaI (GenBankas: ABXK01000045), AbaSI (GenBankas: NC_009085), AbaUMB3ORFAP (GenBankas: AEP01000006) ir Asp6ORFAP (GenBankas: ACYS1000207) dalijasi mažiausiai 95 % sekos tapatumu su AbaSDF1. Šie fermentai neįtraukti į 1 lentelę. Jų savybės yra iš esmės tokios pat kaip ir AbaSDFI. Nuoroda į šeimos atskirus narius yra skirtas apimti jo darinius ir katalikiškai aktyvius fragmentus.

Antikūnai gali būti pakelti iki ZZZY fermentų šeimos narių naudojant standartines technikas, skirtas sukurti monokloninius arba polikloninius antikūnus arba antikūnų fragmentus. Šie antikūnai arba jų fragmentai gali būti panaudoti ZZZY fermento šeimos nario *in situ* žymėjimui, prijungtam prie hidroksimetilintos arba gliukozilintos hidroksimetilintos didelės DNR.

Vienas ZZZY fermentų šeimos narys yra PvuRts1I. Ši restrikcijos endonukleazė pirmiausia buvo aprašyta Ishaq & Kaji (*Biological Chemistry* 255(9):4040-4047 (1980)) ir parodyta, kad ji yra hmC-specifinė restrikcijos endonukleazė, koduota plazmide Rts1. PvuRts1I genas buvo klonuotas ir ekspresuotas (Janosi and Kaji, *FASEB J.* 6:A216 (1992); Janosi *et al.*, *Journal of Molecular Biology* 242: 45-61 (1994)) ir Rts1 plazmidė buvo pilnai sekvenuota (Murata *et al.*, *Journal of Molecular Biology* 184 (12):3194-202 (2002)).

Tačiau nėra atlikta šio fermento gilesnės studijos arba publikacijos. Be to, po pirmųjų publikacijų, šiuo fermentu buvo menkai domimasi. Tai ryškiausiai buvo atsispindėta PCT publikacijoje WO 2010/037001, kuri turėjo skyrių apie hmC ir ghmC aptikimo būdus, bet nebuvo jokių užuominų apie šį fermentą. WO 2010/037001 aprašo būdus, kurie yra cheminės prigimties arba apima baltymų, tokių kaip antikūnai, surišimą. Kur fermentai yra paminėti, tai tokie iliustruoti išimtinai gliukoziltransferazėmis.

Tam, kad būtų ištirtos šios šeimos savybės kaip specifinės, reikėjo fermentus išgryninti. Po rūpestingų analizių ir išplėstinių eksperimentų atrasta, kad daug įprastai gryninimui naudojamų joninių reagentų, tokių kaip NaCl, fermentus išaktyvuoja. Dar atrasta, kad skirtingų tipų druskų ir jų koncentracijų panaudojimas paveikia aktyvumą. Rasta, kad ZZZY fermentų šeima buvo išaktyvuota dalyvaujant druskoms, tokioms kaip chloridai, nitratai, karbonatai arba imidazolo druskos. Todėl buvo padaryta išvada, kad šių druskų reikia vengti. Pasirodė, kad kitos druskos, tokios kaip sulfatai, fosfatai, acetatai ir citratai aiškiai slopina fermentų aktyvumą esant didelėms koncentracijoms ir todėl geriau fermentus laikyti arba naudoti 50-500 mM koncentracijų ribose.

Kitas svarbus svarstymas buvo fermentus skiriančios savybės hmC nuo mC ir C. Nuo tada, kai nustatyta, kad genome hmC pasitaiko labai retai, maži skėlimo lygiai prie mC arba C galėtų išplaukti į didelę genetinę apsuptį, kuri paveiktų galimybę aptikti hmC.

ZZYZ šeimos narių gryninimas sudarytų galimybę fermentų šeimos skėlimo savybių studijai. Pirminės pastangos išgryninti gamtinį arba rekombinantinį PvuRts1I buvo problematinės, nes visos standartinės kolonėlės, naudojamos gryninimui, vedė į žymų fermento aktyvumo praradimą. Rekombinantinis PvuRts1I buvo gautas kaip sulietas baltymas su 6xHis žymele PvuRts1I N-gale, turėjo fermento labai didėjančio skėlimo aktyvumo ant nemodifikuoto substrato nepageidautiną efektą, kas sumažino fermento pritaikymą aptikti hmC tiesiogiai. C-galinės 6xHis

žymelės pridėjimas nepakeitė santykinio aktyvumo skirtingų metilinimo statusų ant kiekvieno substrato, bet fermento specifinis aktyvumas buvo ženkliai sumažintas.

Rekombinantinis PvuRts1I buvo taip pat sulietas su intein-CBD (IMPACT™ rinkiniu, NEB), kuris po to buvo skeliamas, kad atpalaiduotų gryną fermentą. Šiuo keliu galėjo būti gauta aktyvaus fermento didelė išeiga (žiūr. 1 pavyzdį).

Rekombinantinis baltymas arba vienas, modifikuotas arba sulietas su žyme gali būti pažymėtas vaizdo gavimo tikslais panaudojant spektroskopinį žymėjimą, tokį kaip fluorescentinį arba chemiluminescentinį žymėjimą, radioaktyvų žymėjimą arba kitą reakcingą cheminį agentą, arba žymėtą cukrų, žymėtą antikūną arba kitą žymėtą baltymo žymę (apimant pavyzdžiui SNAP-TAG®, NEB) (taip pat žiūr. Chung-Xiao Song *et al.*, *Nature Biotechnology* 29:68-72 (2011)).

Tyrimo taikymas, parodytas Fig. 3-5, fermentų koncentracijų nustatymui, prie kurių atsiranda maksimalus ghmC- ir hmC-specifinis skėlimas ir aptiktas minimalus mC ir C skėlimas įgalino identifikuoti ZYZ šeimos narių skėlimo savybes. Rezultatai, gauti iš specifinių analizių (pavyzdžiui, žiūr. 1 lentelę) parodė, kad šios šeimos nariai pateikė žymiai pagerintą ir paprastesnį būdą specifiniam hmC nustatymui ir kartografavimui DNR-je.

Efektyvesnei hmC analizei genome, reagentų požymiai apima reagentų atskyrimų savybes hmC ir/arba ghmC nuo mC ir C. Taigi, buvo nustatyti santykiai fermento skėlimo specifiškumui. Santykių pavyzdžiai skirtingiems fermentams ZYZ šeimoje pateikti 1 lentelėje.

Rasta, kad išgryninti fermentai ZYZ šeimoje turi hmC arba ghmC:mC minimalų skėlimo santykį mažiausiai 8:1, pavyzdžiui, 50:1, pavyzdžiui, mažiausiai 100:1, pavyzdžiui mažiausiai 200:1 arba pavyzdžiui mažiausiai 250:1; ir hmC arba ghmC:C minimalų skaldymo santykį mažiausiai 50:1, pavyzdžiui, mažiausiai 100:1, pavyzdžiui mažiausiai 200:1 arba pavyzdžiui mažiausiai 250:1. Šie santykiai gali būti nustatyti pagal tiriamąjį pavyzdį, aprašytą 1 pavyzdyje ir Fig. 3-5.

Tiriamąjo pavyzdžio konsistencijos pagerinimui, PGR DNRs buvo naudoti kaip substratas vietoje fago T4 ir λDNR, hmC-, mC- ir C-, turintys DNR substratus buvo gauti simetrinių oligonukleotidų, gautų komerciškai, PCR būdu (Integruotos DNR technologijos (IDT), Coralville, IA), kuriame hidroksimetilintas deoksicitidino trifosfatas (hmdCTP) arba metilintas deoksicitidino trifosfatas (mdCTP) buvo pakeistas į dCTP kaip aprašyta. hmC PGR fragmentas toliau buvo gliukozilintas naudojant BGT, kad taptų ghmC PGR DNR fragmentu. Šio tyrimo rezultatai parodė, pavyzdžiui, kad PvuRts1I turi hmC:ghmC:5-mC:C=2000:2000:8:1 aktyvumo santykį; PpeHI jis yra 12:250:2:1; AbaSDFI jis yra 500:8000:1:ND. ND čia reiškia, kad skėlimas nestebimas net prie didžiausių fermento koncentracijų.

ZZYX šeimos narių požymis yra tas, kad tikslus hmC arba ghmC skėlimo saitas gali kisti 3' transkripcijos kryptimi nuo hmC arba ghmC ne daugiau kaip 5 nukleotidais, pavyzdžiui, ne daugiau kaip 3 nukleotidais. Pavyzdžiui, naudojant sintetinius substratus (žiūr., pavyzdžiui, 3 pavyzdį ir Fig. 6-8) parodyta, kad nors ZZYX šeimos nariai daugiausia skėlė dsDNR viename nustatytame atstume nuo hmC arba ghmC, skėlimo saitas gali būti stebimas 11-13 nukleotidų atstumu nuo hmC arba ghmC vienoje grandinėje ir 9-10 nukleotidų atstumu nuo hmC arba ghmC priešingoje grandinėje (ghmCN₁₁₋₁₃/N₉₋₁₀). Apie 20-23 bp skėlimo fragmentas atsiranda iš skėlimo simetriniame hmC saite (hmCG/GhmC) dviejų grandinių DNR.

Įvairovės įvertinimas dėl skėlimo atstumo ZZYX fermentų šeimos pagalba yra svarbus hmC bazių lokacijos kartografavimui genome. Fig. 8C taip pat atskleista, kad ghmC buvimas hmC vietoje neturi pastebimo efekto skėlimo atstumui. Atkreiptas dėmesys, vis dėlto, kad skėlimo aktyvumas gali būti padidintas, jeigu G yra fiksuotas prie 21-22 nukleotidų iš ZZYX atpažinimo saito priešingoje vijoje, net jei čia nėra absoliutaus reikalavimo, skirto G šioje lokacijoje, net jei čia yra bet koks žymus arba net aptinkamas nukleotido nuokrypis tuoju pat flankuojantis ghmC arba hmC.

hmC arba ghmC lokacija didelėje DNR gali būti nustatyta klonuojant skėlimo produktus ir/arba sekvenuojant, pavyzdžiui, ultra didelio našumo sekvenavimo platformomis (žiūr. 7 pavyzdį). Naudojant ZZYX šeimos narius, yra galimybė nustatyti ir kartografuoti hmC arba ghmC ir juos diferencijuoti iš mCs vienoje fermento reakcijoje. Kur du hemi-metilinti CpG saitai yra arti vienas kito, yra galimybė nustatyti, kuri iš 4 galimų pozicijų turi hmC (pavyzdžiui, Fig. 9-11).

ZZYX fermentų šeimos narių panaudojimas generuoti fragmentų rinkinius hidroksimetilinimo genominei analizei arba kitiems tikslams, galima pasikliauti pavieniu fermentu arba galima įjungti fermentų gausybę, kur keli arba visi iš fermentų yra: ZZYX šeimos nariai; kildinti iš ZZYX šeimos narių; MspJI fermentų šeimos įjungti nariai (PCT publikacija WO2010/075375) ir/arba MmeI-kaip endonukleazų restrikcijos šeima; ir/arba endonukleazų restrikcijos kiti tipai.

Vienas iš požymių, kuris charakterizuoja ZZYX baltymų šeimą yra surišimo domeno (C-galinio) ir katalitinio domeno buvimas. ZZYX panašių fermentų surišimo domenas gali būti panaudotas abiemis *in vivo* ir *in vitro* pritaikymams. Surišimo domeno panaudojimo pavyzdžiai apima: hmC turinčio DNR *in vitro* praturtinimą, pavyzdžiui, kaip reagentą afininiam gryninimui arba hmC *in vitro* taiknį. Pastarasis gali būti pasiektas pažymint surišimo domeną arba suliejant surišimo domeną su kitais domenais įvedant jį į hmC saitus genome. Surišimo domenas taip pat gali būti sulietas su nukleazės domenu, kad iššauktų dvigubos grandinės trūkius gretimuose hmC

saituose, kad aktyvuotų DNR reparacijos kelią taip, kad šių saitų epigenetinis statusas galėtų būti pakeistas.

Epigenetinėms studijoms yra svarbus DNR pavyzdžių hidroksimetilinimo lygio nustatymas. Genomo epigenetinė reguliacija apima chromatino remodeliavimą, kuris dalinai liečia mC konvertavimą į hmC. Skirtumai hidroksimetilinimo modeliuose gali būti lemiamas indikatorius netinkamų vystimosi procesų, pavyzdžiui, embrioninėms kamieninėms ląstelėms. Dabar šie skirtumai gali būti tiriami įprastu būdu panaudojant fermentus iš ZZZY baltymų šeimos, kuri selektyviai nukreipia taikinį į hmC ir ghmC. Šios nukleotido modifikacijos tada gali būti kartografuotos ant metilomos arba genomo.

PCT paraiška PCT/US2010/046632, kuri čia įtraukta visa apimtimi, toliau detaliau aiškina apie kartografavimo reikšmę hidroksimetilintų nukleotidų genome, kad būtų suprastas ląstelės šeimininkės ir organizmo fenotipas. ZZZY šeima viena arba kartu su kitais fermentais (pavyzdžiui, MspJI šeimos nariu arba MspI arba fermentų, funkciškai giminingų MspI) gali būti panaudota pateikti metilomą arba hidroksimetilomą kartu panaudojant sekvenavimo techniką, aprašytą čia arba kitas sekvenavimo technikas, žinomas iš technikos lygio.

Fragmentų rinkinys(iai), gautas(ti) iš fermentų skaldymo su vienu arba daugiau fermentų iš ZZZY šeimos ir pasirinktinai kitų DNR skėlimo fermentų, kurie skelia modifikuotus nukleotidus, gali būti sekvenuojami panaudojant didelio našumo įvairių rūšių sekvenavimo būdus, kurie šiuo metu prieinami naudojant, pavyzdžiui, NextGen sekvenavimo metodus, kad identifikuotų ir kartografuotų hmCs arba ghmCs DNR-je. Specifinių skaldymo produktų parinkimas, kurie genome hibridizuoja tam tikrus regionus, gali būti panaudoti greitiems diagnostikos būdams, atskleidžiantiems nenormalų hmCs arba ghmCs buvimą arba nebuvimą, koreliuojantį su liga, tokia kaip vėžys. Individo konkretaus fenotipo nustatymui gali būti panaudoti specifiniai oligonukleotidai. Pavyzdžiui, fragmentų rinkinio hibridizacija apibrėžtai sekai arba sekų rinkiniui, esančioms ant kieto paviršiaus (hibridizacijos nustatymas) arba pažymėtoms tirpale (arba *visa versa*) gali atskleisti skirtumus tarp fragmentų rinkinyje ir standartinių fragmentų rinkinių, kurie charakterizuoja metilomą. qPGR arba hibridizacijos nustatymas taip pat gali būti panaudoti detaliam iširti vieną arba daugiau žinomų tiriamų lokacijų kopijavimui. hmCs arba ghmC arba surišimo domenai gali būti pažymėti fluorescentine arba chemiliuminescentine žyme arba kitais žymėjimo būdais, žinomais technikos lygyje, kad palengvintų aptikimą.

ZZZY fermentų šeimos narių gryninimas ir jų skaldymo specifiškumo charakterizavimas ir jų gebėjimas atskirti hemi-hmC nuo simetrinio hmC pirmiausiai pateikia duomenų generacijos

tipą, kuris reikalingas tyrime, medicininėje diagnostikoje ir gydyme, kad būtų suprasta hidroksimetilintos DNR rolė ir prasmė bet kuriam specialiam fenotipui.

Medicininį sąlygų detalus aprašymas pateiktas PCT publikacijoje WO2010/037001, kuri čia įtraukta kaip nuoroda visa apimtimi. Kiekvienu atveju, kur TET baltymai yra įtraukti į genų ekspresiją, bus būtina nustatyti, kur hmC, kuri yra sukurta TET baltymų, yra lokalizuota, ir tokiu būdu bus pageidautina panaudoti ZYZZ šeimą, čia aprašytą.

1 Lentelė: ZYZZ baltymų šeimos narių pavyzdžiai

Pavadinimas	Alternatyvus pavadinimas	hmC	ghmC	mCG	C	Ilgis, panašumas ir tapatumas su PvuRtsII	Šaltinis
PvuRtsII	PvuRtsII	2000	2000	8	1	293, 100 %, 100 %	<i>Proteus vulgaris</i> (RtsI)
PpeHI	PROPEN_01738	128	256	2	1	294, 72.5 %, 64.6 %	<i>Proteus penneri</i> ATCC 35198
PatTI	Pat_1499	2000	8000	128	1	306, 51.4 %, 36.5 %	<i>Pseudoalteromonas Atlantica</i> T6c ATCC BAA-1087
Ykri	Ykris0001_38440	250	1000	64	1	299, 49.6 %, 36.1 %	<i>Yersinia kristensenii</i> ATCC33638
EsaNI	GOS_7810815	128	64	8	1	299, 47.8 %, 39.6 %	Jūrinis metagenomas
AbaSDFI	ABSDF3356	500	8000	1	0	317, 47.8 %, 35.4 %	<i>Acinetobacter baumannii</i> SDF
SpeAI	Spea_2956					285, 47.1 %, 35.6 %	<i>Shewanella pealeana</i> ATCC 7000345
BbiDI	BbifN4_02244					311, 43.3 %, 32.0 %	<i>Bifidobacterium bifidum</i> NCIMB 41171
BmeDI						300, 40.0 %, 30.5 %	<i>Bacillus megaterium</i> kamienas DSM319

Pateikti eksperimentų protokolai nenumatyti, kad būtų apribojami. Bet kuris, patyręs šioje srityje, galėtų panaudoti eksperimentinį planą kaip pasiūlymą bet kuriam naujai nustatytos šeimos papildomam nariui.

Visos čia cituojamos nuorodos, įskaitant JAV atskirtas paraiškas 61/376932, pateiktą 2010 metų rugpjūčio 25 dieną ir 61/296630, pateiktą 2010 metų sausio 20 dieną, yra įtrauktos kaip nuorodos.

PAVYZDŽIAI

1 pavyzdys: ZZZY baltymų gryninimas ir aktyvumo bei specifiškumo tyrimas

Pasirinktos sekos atpažįstamos BLAST paieškos sistema (Zhang et al., *J. Comput. Biol.* 7(1-2): 203-214 (2000)) ir tiriamasis yra ZZZY šeimos narys, kuris gali būti ekspresuotas dabar žinomomis technikomis, pavyzdžiui *in vitro* transkripcija-transliacija (PURExpress®, NEB). Genas gali būti pasirinktinai kodono optimizuotas ir po to klonuotas kaip aprašyta žemiau PvuRts1I baltymui.

PvuRts1I buvo išgrynintas sekančiu būdu: A genas, koduojantis PvuRts1I, buvo įterptas į pTXB1 vektorių (NEB), klonuotas į ER2566 (T7 ekspresijos šeimininkas) ir augintas LB kultūroje su Ampicilinu (100 µg/ml) 30°C temperatūroje 4×10 ml, kad gautų naktinę kultūrą. 4×10 ml naktinės kultūros buvo pasėtos į 2×1L LB su Ampicilinu (100 µg/ml). Po to 1L kultūros buvo augintas 30°C temperatūroje 6 valandas, į kultūrą pridėtas IPTG iki galutinės 500 µM koncentracijos. Kultūra dar buvo inkubuota 16°C temperatūroje per naktį. PvuRts1I buvo išgrynintas naudojant chitino granulių gravitacinę kolonėlę. Po to PvuRts1I buvo patalpintas į kolonėlę druskingame buferyje (10 mM tris-acetatas, 500 mM, KOAc, pH 8.0), kolonėlė buvo plaunama vėl druskingu buferiu. Druskingo buferio, turinčio 30 mM DTT, trys kolonėlės turiai buvo panaudoti perpilti per kolonėlę. Kolonėlė buvo inkubuota 16 valandų 4°C temperatūroje druskingame buferyje su DDT. Baltymas buvo eliuotas ir sukonzentruotas. Bendrai buvo gauta apie 10 mg PvuRts1I. Baltymas buvo pridėtas į 50 % glicerolį ir laikytas -20°C temperatūroje tolimesniam gelio charakterizavimui. Kai 1 µg eliuanto nubėgo ant nuo 10 % iki 20 % poliakrilamido gelio, buvo aptiktos išgryninto fermento juostos, patvirtinančios fermentų grynumą (žiūr. Fig. 1). Šis būdas buvo taip pat pritaikytas išgryninti kitus ZZZY šeimos narius, tokius kaip PpeHI, AbaSDFI, PatTI, EsaNI ir YkrI.

Išgryninto fermento substrato aktyvumui ir specifiškumui ištirti, sintetinis substratas buvo amplifikuotas panaudojant PGR kaip aprašyta Fig. 2. Citozinas, mC arba hmC buvo panaudoti

PGR reakcijoje, kad gautų produktą su arba nemodifikuotu C, arba pilnai modifikuotu C. PGR produktas su hmC vėliau įvestas į reakciją su BGT ir UDP-gliukoze, kad konvertuotų hmC į ghmC.

Substrato specifiškumo ir aktyvumo analizės buvo atliktos sekančiai: buvo sudarytas reakcijos mišinys, kuris turėjo fermentą (3 μ l, turintį 33-123 μ g fermento), 3 μ l kalio acetato (galutinė koncentracija 250 mM) ir NEB4 buferio (NEB), 50 ng DNR substrato, kuriame citozinas yra nepakeistas arba pakeistas į hmC, ghmC arba mC, ir pridėta 30 μ l vandens iki galutinio reakcijos tūrio.

Fermentas buvo nuosekliai praskiestas ir pridėtas į reakcijos mišinį, kuris buvo inkubuotas 20 minučių kambario temperatūroje (23°C) ir po to patalpintas į 1,8 % agarozės gelį. Reakcija buvo sustabdyta stop-reagentu, o rezultatai parodyti Fig. 3-5 ir susumuoti 1 lentelėje.

Skėlimo sritis 1 lentelėje parodo, kad hmC buvo atpažintas ir suskaldytas mažiausiai 50 kartų aktyviau negu citozinas ir daugiau negu 8 kartus už mC. Kas dėl AbaSDFI, tai jo santykinis skėlimo aktyvumas buvo 8000 kartų aktyvesnis ghmC atžvilgiu, negu hmC ir 500 kartų aktyvesnis hmC atžvilgiu, negu mC ir nebuvo aptiktas aktyvumas C atžvilgiu.

Priedui prie aktyvumo ir santykinio specifiškumo (greičių) tyrimo, ZZZY šeimos nariams gali būti nustatyta disociacijos pusiausvyros konstanta (K_d). Atitinkamai, fermentų reakcijos greitis su skirtingai modifikuotais substrato oligonukleotidais gali būti nustatytas panaudojant gelio mobiliojo poslinkio tyrimus panaudojant mikrogrynas-EZ kolonėles (Millipore, Billerica, MA). Pavyzdžiui, žymėtų oligonukleotidų pastovūs kiekiai gali būti sumaišyti su fermento didėjančiais kiekiais neskėlimo sąlygose, pvz. be Mg^{2+} , ir fermento-DNR mišinys analizuotas ant gamtinio poliakrilamido gelio, arba panaudojant sukinio kolonėles, kurios tik atpalaiduoja DNR oligonukleotidus (skėlimo produktus), kai fermentas yra prijungtas. K_d duomenys gali būti panaudoti įmirkymo eksperimentuose, kad įgytų kokristalus. Priedo, C-galinio domeno K_d , kuris tarnauja kaip surišimo modulis hidroksimetilintai bazei ir jo flankuojančios sekos substrate gali būti paprastai nustatytos.

2 pavyzdys: Skėlimo lokacijos nustatymas substrate ZZZY šeimos nariais

Patvirtinimui, kad ZZZY baltymų šeima skelia dsDNR, pažinimo nukleotido 3' transkripcijos kryptimi fiksuotoje padėtyje, buvo sukurti sintetiniai nukleotidai, kurie buvo pažymėti vienoje grandinėje arba abiejose grandinėse, ir kurie turėjo simetrinius hmC arba ghmC nukleotidus arba buvo hemi-hidroksimetilinti kaip parodyta Fig. 7. Visi nukleotidai su fluorescentinėmis žymėmis buvo pagaminti panaudojant organinės sintezės standartines metodikas panaudojant hmC fosforamiditą (Glen Research, sterling, VA). dsDNRs buvo gautos

leidžiant dviems oligonukleotidams aneliuoti į 10 μ M tirpalą. Visi skaldymai buvo atlikti NEB4 buferyje (NEB). Kiekviename skaldyme 10 pmol substrato buvo inkubuota su 1 PpeHI vienetu 37°C temperatūroje 1 valandai. Vienas vienetas yra apibrėžtas kaip fermento kiekis, reikalingas suskaldyti T4gt DNR 1 μ g į stabilų mažų fragmentų vaizdą 37°C temperatūroje 1 valandai. Tada 2 μ l kiekvieno reakcijos mišinio buvo patalpinta į 20 % poliakrilamido gelį su 7M karbamido. Rezultatai yra parodyti Fig. 7. Strėlės rodos juostas, atitinkančias suskilusiems fragmentams, parodytiems gelio dešinėje. Rezultatai rodo, kad fermentai gali skelti atpažinimo sekos abiejose pusėse apytiksliai iš esmės fiksuotame atstume nuo atpažinimo saito.

3 pavyzdys: Skėlimo atstumo nustatymas kiekvienoje dviguboje DNR grandinėje

Taip pat buvo nustatytas skėlimo atstumo specifiskumas. Pažymėti ir nepažymėti nukleotidai, turintys hmC, buvo susintetinti panaudojant organinės sintezės standartines metodikas kaip aprašyta 2 pavyzdyje. Oligonukleotido dydžio žymuo buvo taip susintetintas, kad nustatytų skėlimo saitus kaip parodyta Fig. 8A. 3 ir 4 juostos parodo, kad skėlimo saitai hmC turinčios grandinės komplementarioje grandinėje buvo 9-10 nt ant 3' pusės nuo hmC.

Kad būtų nustatyti skėlimo saitai hmC toje pačioje grandinėje, dsDNRs buvo sudaryti leidžiant oligonukleotidams, turintiems hmC, aneliuoti į oligonukleotidus, turinčius nemodifikuotą citoziną į 20 μ M tirpalą. 40 μ l aneliuotos DNR buvo paveikta su T4 BGT (NEB) pagal gamintojo protokolą. Po reakcijos DNR buvo išgryninta per QIAquick® nukleotido pašalinimo rinkinį (Quigen, Germantown, MD) ir eliuuota 30 μ l tūryje. 3' žymėjimo reakcija atlikta panaudojant Taq polimerazę (NEB) dalyvaujant alfa-³³P dATP pagal standartinius protokolus. Apie 10 pmol substrato buvo inkubuota su AbaSDFI 1 vienetu 4 buferyje 37°C temperatūroje 1 valandai. 2 μ l reakcijos turinio, kartu su žymenimis, buvo patalpinti į 20 % poliakrilamido gelį su 7M karbamido. Žymenys buvo pagaminti sintetiškai ir pažymėti su gama-³³P ATP naudojant T4 polinukleotido kinazę (NEB). Gelis buvo išdžiovintas, eksponuotas į fosforo ekraną ir nuskenuotas. Rezultatai yra parodyti Fig. 8B. Fig. 8B skėlimo vietos gali būti išvestos, kad yra 12-13 nukleotidai nuo hmC toje pačioje grandinėje.

Nors specifiniai dydžio skėlimo fragmentai vyrauja Fig. 8A ir 8B, rasta, kad sekos kontekstas ir fermento koncentracija gali sukelti abejones dėl fermento skėlimo saito, tokias kaip skėlimo saitai gali kisti vienu arba dviem nukleotidais.

4 Pavyzdys: Nustatymas, ar ghmC turi skirtingą ar tokį pat poveikį į hmC skėlimo vaizdus

Naudojant metodus, aprašytus aukščiau, buvo palygintas skėlimo specifiskumas saitams, modifikuotiems su hmC ir ghmC.

Visi nukleotidai su fluorescentiniais žymenimis ir hmC buvo gauti organinės sintezės būdu, kaip aprašyta aukščiau. hmC turintys substratai buvo konvertuoti į ghmC turinčius substratus naudojant T4 BGT (NEB) pagal gamintojo instrukcijas. Rezultatai Fig. 8C parodė, kad hmC turinti DNR 1 ir 3 juostose turi tokį pat skėlimo atstumo specifiškumą kaip ir ghmC 2 ir 4 juostose.

5 Pavyzdys: hmC fragmentų klonavimas iš žiurkės smegenų genominės DNR

Buvo ištirtas ZZZY fermentų naudingumas atskleidžiant hmC saitus žiurkės smegenų genominėje DNR. 1 µg žiurkės smegenų genominės DNR pradžioje buvo paveiktas su T4 BGT, kad hmC konvertuotų į ghmC. DNR po reakcijos buvo išsodinta ir buvo pajungta AbaSDFI skaldymui. Suskaldyti DNR produktai buvo vėl išgryninti ir pateikti ligavimo reakcijai su sintetiniu dsDNR adapteriu. Vienas adapterio galas turėjo 3' lipnų galą su dviem degeneruotomis bazėmis taip, kad ji galėjo liguoti skeltų produktų galus su 2-bazės 3'-lipniu galu. Tada liguoti produktai nupilti ant žemai besilydančios agarozės gelio ir parinktas dydis buvo nuo 1 kb iki 3 kb. Tada parinkto dydžio DNR PGR amplifikuota naudojant specifinį pradžmenį liguotam adapteriui. PGR pradmuo gali būti suplanuotas turėti daug restrikcijos saitų. Šiame pavyzdyje XbaI buvo naudojamas klonavimo palengvinimui. PGR produktai buvo išgryninti ir suskaldyti su XbaI ir liguoti iki atitinkamo vektoriaus, skirto transformacijai. Kolonijos buvo augintos ir sekvenuotos, kad nustatytų klonuotus įterpimus.

Vėlesnėje kompiuterinėje analizėje klonuotų įterpimų sekose viskas atitiko nurodytam žiurkės genomui. Šių sekų galai, pažymėti 2 bp 3'-lipniu galu, kuriuos generavo AbaSDFI. Tada mes išekstrahavome 40 bp sekos langą abiemis - kairiam ir dešiniam aplink skėlimo saitą ir išdėstėm sekas atskleisdami potencialų kosensą, kaip parodyta Fig. 10. Buvo stebimi du matomi CG klasteriai prie abiejų skėlimo saitų dešinės ir kairės pusės. Atstumas tarp šių CG klasterių ir skėlimo saito atitiko AbaSDFI fermento skėlimo atstumui. Kol nenorima, kad būtų apribota teorijos, siūloma, kad AbaSDFI dimerizacija gali realizuotis apie 22 nukleotidų skėlimų atstume modifikuoto citozino vienoje pusėje. Taigi, gali būti padaryta išvada, kad mažiausiai vienas iš CG saitų yra hidroksimetilintas.

6 Pavyzdys: Hidroksimetilintų bazių genominėje DNR aptikimas

E14 pelės embrioninės kamieninės ląstelės ir NIH3T3 pelės genominės DNR ~ 500 ng buvo pajungta skaldymui su padidintos koncentracijos PvuRts1I 25°C temperatūroje valandai NEB4 buferyje. Molekulinės masės žymenys buvo pBR322 DNR skaldymo su MspI, su kelių juostų dydžiu, išvardintu dešinėje. Suskaldytas produktas buvo paskleistas ant 20 % TBE gelio 2

valandoms prie 140 V, nudažytas su SYBER®Gold nukleorūgšties gelio dažikliu (Invitrogen, dabar Life Technologies, Carlsbad, CA) ir kiekybiškai nustatytas naudojant Typhoon skanerį (GE Healthcare Life Sciences, Piscataway, NJ) naudojant 488 nM lazerį (žiūr. Fig. 15).

7 Pavyzdys: Sekų, turinčių hmCs, kartografavimas

Kai hmC pasitaiko genome, atrodo, kad tai dažniausiai pasitaiko CpG saite. Vis dėl to taip pat tikėtina, kad DNR yra hemi-hidroksimetilinta CpG saite. Jeigu čia DNR sekoje yra du kaimyniniai CpG saitai ir skėlimo vaizdas rodo hemi-hidroksimetilinimą, tai būtina nustatyti, kuris iš dviejų galimų CpGs yra hidroksimetilintas. Sekantis eksperimentas iliustruoja kaip hemi-hidroksimetilinto saito lokacija net gali būti nustatyta kai yra du kaimyniniai CpGs.

DNR fragmentai yra sukurti po specifinio arba nespecifinio genomo skėlimo. Egzistuojantys trys galai ant šių fragmentų yra blokuoti, pavyzdžiui, „užbukinimu“ arba defosforiliniu. Skeliami fragmentai yra liguojami prie oligonukleotidų adapterio, tada fragmentai pajungiami skėlimui fermentu iš ZZZY šeimos (pavyzdžiui, AbaSDFI). Kad nustatytų, ar DNR skėlimo saito ant abiejų pusių turi hmC ar tik viena pusė turi hmC, skaldyta genomine DNR yra „užbukinama“ ir liguojama prie X-kontrolės-koduoto SOLID™ pradmens ir P1 pradmens naudojant NEBNext® greito ligavimo modulį (NEB M2200). Po ligavimo, DNR yra vėl skaldoma ZZZY fermentų šeima, ir fragmentai, kurie negali būti nuskelti nuo X-kontrolės-koduoto SOLID™ pradmens (Applied Biosystems, dabar Life Technologies, Carlsbad, CA) turės seką hmC transkripcijos kryptimi. Fragmentai, kurie gali būti suskaldyti, gamins produktą su specifiniu 2 nt 3' galu, kuris yra iš X-kontrolės-koduoto pradmens. Tada antras Y-kontrolės-koduotas SOLID™ pradmuo yra liguotas prie laisvojo galo; šis SOLID™ judantis ratu sekvenavimas atskleis seką, turinčią hmC. Nesvarbu, jeigu šio metodo 5-hmC saitai yra sugrupuoti arba atsitiktinai paskirstyti (Fig. 11).

hmC pozicijos nustatymas DNR sekoje ir sekos kartografavimas ant genomo žemėlapiu įgalina hidroksimetilomos sukūrimą. Tai taip pat įgalina diagnostikos testą nustatyti hmC buvimą ant taikinio DNR ir po to tai palyginti su etalonine hidroksimetiloma, kad nustatytų koreliaciją su fenotipu. Šalia specifinio fermentinio skaldymo su arba be gliukozilavimo, surišto su qPCR, gali būti nustatytas kiekybinis hidroksimetilinimas specifiniuose saituose.

Identifikuojant poziciją ir hmC kiekį iš skirtingų šaltinių, apimant skirtingus audinius ir ląstelės kultūrą prie skirtingu laiko taškų, galima pateikti svarbių įžvalgų į genų ekspresiją ir reguliaciją.

8 Pavyzdys: hmC aptikimo būdas DNR pavyzdyje

ZZYZ baltymų šeimos charakterizavimas atidaro naujas galimybes didelio skaičiaus mėginių greitai analizei arba diagnostiniams testams, skiriamais gydytojo priimamajame.

Kadaise hmCs yra kartografuoti ant hidroksimetilomos ir parinkta hmC pozicija koreliavo su fenotipu, todėl norėsis nustatyti specifinių hmCs buvimą genomo taikinio regionuose. Tai gali būti lengvai pasiekama naudojant ZZZY baltymų šeimą. Jeigu DNR yra simetriškai hidroksimetilinta, tai atsiras specifinio dydžio fragmentas (20-30 nt). Jeigu DNR yra hemi-hidroksimetilinta, tai hmC buvimas gali būti nusisytas kaip nurodyta žemiau.

Genomini DNR yra pasirinktinai gliukozilinama ir po to paveikiama fermentu iš ZZZY baltymų šeimos atitinkamame buferyje, tokiam kaip 250 mM kalio acetate, kad leistų skėlimą į fragmentus prie nukleotidų 11-13 saitų 3' transkripcijos kryptimi nuo hmC toje pačioje grandinėje ir 9-10 nukleotidų 3' transkripcijos kryptimi nuo hmC komplementarioje grandinėje. Yra parinkti pradmenys, kurie yra komplementarūs sekoms bet kurioje ZZZY baltymo skėlimo sito pusėje, tokia kaip DNR, kuri nėra skelta yra amplifikuota. Tada aptikti fragmentai atitiks hmC nebuvimui. Kur DNR yra skelta ZZZY baltymu, nurodančiu hmC buvimą, jokio amplifikacijos produkto nebus aptikta. Sulyginant amplifikacijos produktą genominiame bandinyje paveiktus ir nepaveiktus ZZZY baltymu, pastarasis gali potencialiai įvertinti hidroksimetilinimo procentinį dydį. Alternatyviai, adapteriai, turintys pradmens seką gali būti liguoti prie pakopinių galų prie 3' skilimo sito arba liguoti prie DNR „užbukintų galų“ ir tik tokie fragmentai, turintys hmC, bus amplifikuoti nuo pradmens priklausančia amplifikacija. Taigi, hmC buvimas bus aptiktas kaip amplifikacijos produktas. Šiuo atveju amplifikuoti fragmentai gali būti sekvenuoti.

Šio metodo pranašumas yra tas, kad visos reakcijos gali būti įvykdytos paprastame reakcijos inde arba mikrofluidiniame įtaise arba luste.

9 Pavyzdys: Rinkinys, skirtas aptikti hmC DNR mėginyje

Pateikiamas rinkinys, kuris turi vieną arba daugiau išgrynintų rekombinantinių baltymų iš ZZZY baltymų šeimos, jų funkcinių darinių arba jų katalitinių fragmentų, pavyzdžiui AbaSDF1, kartu su atitinkamu reakcijos buferiu ir papildomai BGT ir UDP-gliukoze. Be to, rinkinys turi oligonukleotidų adapterius, kad palengvintų didelio našumo sekvenavimą. Be to, rinkinys dar gali apimti fermentus, tinkančius „galų užbukinimui“ ir ligavimui, ir papildomuose įgyvendinimuose gali apimti specifinius pradmenis. Išradimo įgyvendinime, rinkinys dar apima įpakavimo medžiagas ir rinkinių naudojimo instrukcijas.

SEKŲ SĄRAŠAS

<110> New England Biolabs, Inc.

Zhu, Zhenyu

Guan, Shengxi

Zheng, Yu

Wang, Hua

Quimby, Aine

Zhang, Penghua

Apone, Lynne

<120> Kompozicijos, būdai ir susiję panaudojimai modifikuotos DNR skėlimui

<130> NEB-328-PCT

<150> 61/296,630

<151> 2010-01-20

<150> 61/376,932

<151> 2010-08-25

<160> 16

<170> Patentas 3.5 versijoje

<210> 1

<211> 948

<212> DNR

<213> dirbtinė

<220>

<223> oligonukleotidas

<400> 1

ttttaaatta aaaatgaagt tttaaataca tctaaagtat atatgagtaa acttggtctg 60

acagttacca atgcttaac agtgaggcac ctatctcagc gatctgtcta ttctgtcat 120

ccatagttgc ctgactcccc gtcgtgtaga taactacgat acgggagggc ttaccatctg 180

gccccagtgc tgcaatgata ccgcgagacc cacgctcacc ggctccagat ttatcagcaa 240
 taaaccagcc agccggaagg gccgagcgca gaagtgggcc tgcaacttta tccgcctcca 300
 tccagtctat caattgttgc cgggaagcta gagtaagtag ttgccagtt aatagtttgc 360
 gcaacgttgc tgccattgct acaggcatcg tgggtgcacg ctcgtcgttt ggtatggctt 420
 cattcagctc cggttcccaa cgatcaaggc gagttacatg atccccatg ttgtgcaaaa 480
 aagcgggttag ctcttcgggt cctccgatcg ttgtcagaag taagtggcc gcagtgttat 540
 cactcatggt tatggcagca ctgcataatt ctcttactgt catgccatcc gtaagatgct 600
 ttctgtgac tggtgagtac tcaaccaagt cattctgaga atagtgtatg cggcgaccga 660
 gttgctcttg cccggcgta atacgggata ataccgccc acatagcaga actttaaag 720
 tgctcatcat tggaaaacgt tcttcggggc gaaaactctc aaggatctta ccgctgttga 780
 gatccagttc gatgtaacct actcgtgcac ccaactgac ttacgatct tttactttca 840
 ccagcgttgc tgggtgagca aaaacaggaa ggcaaatgc cgcaaaaag ggaataaggg 900
 cgacacggaa atgttgaata ctcatctct tctttttca atattatt 948

<210> 2
 <211> 56
 <212> DNR
 <213> dirbtiné
 <220>
 <223> oligonukleotidas

<400> 2
 cggcgtttcc ggggtccata ggctccgcca cgtactctga tgaccagggc atcaca 56

<210> 3
 <211> 55
 <212> DNR
 <213> dirbtiné
 <220>
 <223> oligonukleotidas

<400> 3
 ccatacatat cccttacttc tcctaactg gatgataaag gtagtttatg tggaa 55

<210> 4

<211> 55
 <212> DNR
 <213> dirbtinė

<220>
 <223> oligonukleotidas

<400> 4
 tccacataaa ctacctttat catccacgtt aggagaagta agggatatgt atgga 55

<210> 5
 <211> 334
 <212> PRT
 <213> *Bacillus megaterium*

<400> 5

Met Asn Lys Tyr Asp Tyr Ile Lys Arg Gln Leu Ala Lys Thr Asn Lys
 1 5 10 15

Lys Asn Asp Glu Asn Tyr Ile Val Thr Arg Ile Trp His Leu Leu Asp
 20 25 30

Asn Tyr Asp Ile Lys Ile Asn Thr Gln Gln Tyr Val Val Arg Ser Asn
 35 40 45

Lys Asn Gln Lys Ala Glu Tyr Gly Leu Ile Asp Leu Tyr Phe Pro Gln
 50 55 60

Phe Asn Leu Ala Val Glu Ile Asp Glu Ala His His Lys Asn Asp Ile
 65 70 75 80

Asn Gln Thr Leu Asp Glu Ile Arg Lys Asn Asp Ile Val Asn Ala Leu
 85 90 95

Asp Cys Glu Phe Ile Arg Ile Asp Ala Thr Gln Ser Phe Glu Lys Ile
 100 105 110

His Glu Lys Ile Asp Gln Val Val Glu Lys Ile Asn Leu Leu Thr Lys
 115 120 125

Glu Lys Trp Phe Ile Pro Trp Asp Leu Glu Lys Glu Tyr Asp Pro Asn
 130 135 140

Thr Tyr Ile Glu Gln Gly Tyr Ile Asp Ala Asp Asp Asn Val Ser Leu
 145 150 155 160

Arg Leu Val Ala Asp Cys Cys Asn Val Phe Gly Ala Gly Tyr Ala His
 165 170 175

Gly Ile Gln Lys Ser Gly Ala Pro His Lys Phe Glu Glu Asp Thr Asp
 180 185 190

Ile Lys Arg Leu Lys Phe Phe Pro Asn Glu Thr Trp Asn Asn Gln Leu
 195 200 205

Leu Glu Asn Glu Glu Ile Phe Ile Glu Tyr Asn Thr Ile Pro Glu Glu
 210 215 220

Asn Glu Ala Tyr Phe Gln Lys Arg Met Tyr Gln Leu Asn Gln Lys Ile
 225 230 235 240

Ala Leu Phe Ala Tyr Ala Lys Thr Ser Ser Gly Arg Phe Glu Ala Ile
 245 250 255

Phe Lys Gly Leu Tyr Leu Leu Asn Arg Glu Lys Ser Lys Asn Thr Gly
 260 265 270

Val Leu Thr Tyr Asn Arg Ile Ser Thr Ile Met Pro Thr Tyr Tyr Pro
 275 280 285

Lys Asp Val Lys Gln Pro Leu Arg Ile Ala Glu Ala Tyr Asn Asn Asp
 290 295 300

Glu Tyr Lys Val Ala His Phe Tyr Thr Glu Asn Gln Val Arg Lys Phe
 305 310 315 320

Glu Gly Lys Tyr Lys Lys Arg Tyr Lys Ile Ile Ser Tyr Ser
 325 330

<210> 6

<211> 309

<212> PRT

<213> *Bifidobacterium bifidum*

<400> 6

Met Ser Gly Ala Asp Lys Leu Gly Tyr Leu Ile Arg Ala Leu Ser Arg
 1   5   10   15

Thr Lys Arg Lys Asp Tyr Glu Asn Tyr Val Val Asn Ala Ile Trp Asn
          20   25   30

Arg Leu Ala Met Asp Asp Val Lys Pro Val Thr Gln Gln Leu Val Leu
      35   40   45

Trp Pro Asp Gly Arg Arg Ser Phe Val Asp Leu Tyr Phe Pro Gln Ala
      50   55   60

Met Ile Gly Val Glu Cys Asp Glu Ala Tyr His Gln Arg Gln Arg Glu
 65   70   75   80

Arg Asp Arg Glu Arg Glu Ile Thr Ile Thr Asp Val Leu Arg Gln Ile
      85   90   95

Arg Gly Glu Asp Tyr Arg Ala Leu His Val Asp Val Ser Gly Ser Tyr
      100   105   110

Glu Gln Val Glu Arg Ser Ile Asp Asp Cys Val Arg Arg Ile Arg Ala
      115   120   125

Glu Ile Glu Arg Arg Arg Gln Ala Asn Glu Phe Thr Pro Trp Thr Glu
      130   135   140

Ala Tyr Val Asp Tyr Lys Glu Phe Tyr Lys Thr Arg Asp Ala Val Ser
      145   150   155   160

Val Ala Asp Asp Val Gly Phe Pro Arg Ile Ala Asp Ala Val Asn Thr

165   170   175

Leu Cys Gly Ser Glu Tyr Lys Arg Phe Gln Glu Ser Trp Phe Val Pro
180   185   190

Ser Val Met Arg Gln Trp Tyr Gly Asp Arg Tyr Arg Val Trp Phe Pro
195   200   205

Lys Leu Ala Ile Gly Gly Lys Ala Val Ala Asn Gly Trp Asn Asn Arg
210   215   220

Leu Ser Asp Asp Gly Thr Tyr Ile Tyr Glu Tyr Asn Glu Asp Ala Asp
225   230   235   240

Leu Val Asp Pro Val Gly Asp Gly Asp Pro Asn Asp Ile Arg Ile Thr
245   250   255

Phe Ala Lys Ser Ala Asp Pro Val Thr Arg Ile Gln Ala Tyr Arg Phe
260   265   270

Val Gly Val Phe Arg Arg Ile Ser Asn Ser Glu Asp Gly Thr Arg Lys
275   280   285

Arg Tyr Gln Arg Ile Glu Thr Val Phe Pro Ile His Arg Thr Pro Cys
290   295   300

Leu Pro Ile His Arg
305

<210> 7

<211> 321

<212> PRT

<213> *Acinetobacter baumannii*

<400> 7

Met Cys Asn Lys Ala Ser Ser Asp Leu Thr Asp Tyr Val Ile Arg Gln
1   5   10   15

Leu Gly Arg Thr Lys Asn Lys Arg Tyr Glu Ala Tyr Val Val Ser Arg
 20 25 30

Ile Ile His Leu Leu Asn Asp Phe Thr Leu Lys Phe Val Thr Gln Gln
 35 40 45

Phe Val Arg Leu Ser Asn Lys Lys Ile Ala Leu Thr Asp Leu Tyr Phe
 50 55 60

Pro Gln Leu Gly Ile His Ile Glu Val Asp Glu Gly His His Phe Leu
 65 70 75 80

Arg Asn Ser Lys Met Glu Tyr Ser Leu Asn Gln Ile Asp Glu Pro Leu
 85 90 95

Tyr Ser Ile Ser Gln Thr Glu Ser Asp Ala Met Arg Glu Glu Asp Ile
 100 105 110

Ile Ser Ile Thr Gly His Lys Ile Phe Arg Val Asn Val Phe Lys Asn
 115 120 125

Gln Glu Gly Gln Pro Gln Asn Leu Glu Asn Ile His Gln Gln Ile Asp
 130 135 140

Lys Ile Ile Glu Glu Ile Lys Thr Ala Lys Asn Lys Leu Ile Glu Ala
 145 150 155 160

Ser Thr Phe Lys Glu Trp Asn Ile Glu Thr Glu Tyr Asn Pro Gln Thr
 165 170 175

Tyr Ile Asp Leu Gly Arg Ile Ser Leu Ala Asp Asn Val Val Leu Lys
 180 185 190

Thr Thr Lys Asp Val Cys Asn Cys Phe Gly Tyr Ser Tyr Lys Asn Tyr
 195 200 205

Gln Arg Gly Gly Ala Leu His Pro Tyr Lys Lys Asp Thr Leu Ile Trp
 210 215 220

Phe Pro Arg Leu Tyr Glu Asn Lys Asp Trp Ile Asn Thr Ile Ser Pro
 225   230   235   240

Asp Gly Leu Thr Ile Thr Glu Lys Ser Thr Asp Glu Thr Ile Thr Leu
                   245   250   255

Lys Lys Leu Glu Glu Trp Lys Asn Gly Pro Gln Lys Arg Ile Val Phe
                   260   265   270

Ala Arg Val Lys Asp Asn Leu Ser Ser Arg Ala Met Tyr Arg Phe Met
                   275   280   285

Gly Leu Tyr Glu Phe Gln Lys Ala Asp Leu Lys Asp Gly Ala Val Trp
                   290   295   300

Lys Arg Val Lys Cys Glu Val Gln Thr Tyr Ser Pro Lys Glu Thr Lys
 305   310   315   320

Cys

<210> 8

<211> 285

<212> PRT

<213> *Pseudoalteromonas atlantica*

<400> 8

Met Asp Lys Lys Glu Tyr Ile Ile Arg Gln Leu Gly Arg Thr Lys Asn
 1   5   10   15

Lys Lys Tyr Glu Ala Tyr Val Val Thr Arg Ile Ile His Leu Leu Asn
                   20   25   30

Asp Phe Ser Ile Lys Phe Ile Thr Gln Gln Tyr Val Thr Arg Pro Lys
                   35   40   45

Gly Arg Ala Leu Thr Asp Leu Tyr Phe Pro Gln Phe Ala Phe His Ile
                   50   55   60

Glu Val Asp Glu Gly Gln His Phe Asn Gln Ala Asn Ile Glu Ala Asp
65   70   75   80

Lys Ile Arg Glu Ala Asp Ile Ile Asn Ala Thr Gly His Glu Ile Leu
                    85   90   95

Arg Ile Asp Val Thr Lys Ser Phe Asp Asp Ile Asn Thr Gln Ile Asp
                    100   105   110

Ala Ala Val Asn Lys Ile Lys Ser Met Arg Gln Glu Ile Ser Phe Ile
                    115   120   125

Pro Trp Asp Ile Asp Ser Glu Phe Asp Ser Ala Thr Tyr Ile Lys Arg
                    130   135   140

Gly Tyr Ile Asp Ile Lys Asp Asn Val Ala Phe Lys Thr Ile Lys Asp
145   150   155   160

Ala Cys Asn Cys Phe Gly His Asn Tyr Thr Gly Tyr Gln Arg Ala Gly
                    165   170   175

Ala Ala His Pro Asp His Tyr Ile Met Leu Trp Phe Pro Lys Leu Phe
                    180   185   190

Pro Asn Gly Glu Trp Asp Asn Gln Ile Ser Ser Asp Glu Glu Val Ile
                    195   200   205

Thr Glu Arg Asn Glu Asp Asp Lys Lys Ala Lys Gln His Val Ser Ser
                    210   215   220

His Val Asn Asn Lys Glu Lys His Lys His Gln Arg Ile Val Phe Ala
225   230   235   240

Lys Val Arg Gly Asn Leu Gly Asp Val Leu Tyr Arg Phe Arg Gly Gln
                    245   250   255

Tyr Gln Leu Asp Val Lys Asp Ser Asn Glu Lys Thr Gly Leu Ile Trp

260   265   270

Arg Arg Ile Lys Thr Arg Val Lys Thr Tyr Glu Gln Asn
           275   280   285

<210> 9

<211> 289

<212> PRT

<213> *Yersinia kristensenii*

<400> 9

Met Ile Ser Gln Tyr Glu Tyr Val Val Arg Gln Leu Ala Arg Thr Lys
   1   5   10   15

Asn Lys Lys His Glu Gln Tyr Val Val Thr Gly Ile Val His Lys Leu
           20   25   30

Asn Arg Asp Asp Ile Lys Phe Val Thr Gln Gln Tyr Val Lys Arg Glu
           35   40   45

Ser Gly Arg Ala Leu Thr Asp Leu Tyr Phe Pro Ala Ile Asn Leu His
           50   55   60

Ile Glu Ile Asp Glu Pro Phe His Leu Lys Gln Ala Glu His Asp Asn
   65   70   75   80

Leu Arg Glu Ala Asp Ile Ile Asp Ala Thr Gly His Glu Val Ile Arg
           85   90   95

Ile Ser Val Asp Gly Ser Leu Arg Gln Met Asn Glu Arg Ile Asp Asp
           100   105   110

Cys Val Ala Ala Ile Lys Ser Lys Ile Ser Ala Leu Gly Asp Cys Phe
           115   120   125

Glu Pro Trp Asp Met Asp Lys Glu Leu Ser Ile Glu Pro His Ile Arg
           130   135   140

Arg Gly Tyr Ile Asp Val Lys Asp Asn Val Ala Phe Arg Arg Ile Thr
 145   150   155   160

Asp Ala Cys Asn Cys Phe Gly His Asn Tyr Lys Phe Leu Gln Lys Ala
                   165   170   175

Gly Ala Lys His Pro Tyr His Asp Asp Ile Leu Ile Trp Leu Pro Lys
                   180   185   190

Leu Phe Asp Asn Glu His Trp Ser Asn Gln Ile Ser Asn Asp Glu Asn
                   195   200   205

Val Ile Thr Glu Ile Pro Lys Ser Glu Asp Ala Gln Ala Ala His Phe
                   210   215   220

Asp Lys Trp Met Ala Glu Thr Arg Asn Lys Arg Leu Val Phe Ala Lys
 225   230   235   240

Ala Lys Asp Asn Leu Gly Met Thr Leu Tyr Arg Phe Lys Gly Leu Tyr
                   245   250   255

Glu Leu Asn Pro Lys Lys Ser Asn Arg Thr Ile Gly Leu Tyr Trp Gln
                   260   265   270

Arg Ile Ser Thr Arg Val Lys Thr Tyr Pro Ser Pro Ala Arg Asn Pro
                   275   280   285

Asp

<210> 10

<211> 283

<212> PRT

<213> *Shewanella pealeana*

<400> 10

Met Lys Thr Leu His Met Thr Arg Gln Leu Gln Arg Cys Lys Asn Lys
 1   5   10   15

Arg Phe Glu Leu Tyr Ala Ile Thr Arg Ile Ile His Lys Val Asp Asp
 20 25 30

Leu Asp Ile Lys Phe Ile Thr Gln Gln Tyr Val Ala Arg Pro Asp Gly
 35 40 45

Phe Ala Leu Thr Asp Leu Tyr Leu Pro Gln Leu Lys Leu His Ile Glu
 50 55 60

Ile Asp Glu Gly Phe His Lys Gln Gln Val Asp Ala Asp Lys Val Arg
 65 70 75 80

Glu Leu Asp Ile Ile Thr Ala Thr Asp His Gln Val Lys Arg Ile Asp
 85 90 95

Ala Ser Val Ala Ile Glu Gln Ile Asn Leu Gln Val Asp Gln Ile Val
 100 105 110

Ala Glu Ile Leu Gln Ser Val Glu Val Gln Lys Ala Ala Gly Asn Phe
 115 120 125

Gln Ala Trp Asp Pro Glu Thr Glu His Ser Val Ser Tyr Leu Gln Ser
 130 135 140

Arg Gly Val Ile Arg Ala Ser Glu Asn Val Ala Leu Arg Thr Ser Ala
 145 150 155 160

Glu Val Cys Asn Leu Leu Gly His Asn Tyr Lys Gly Trp Gln Arg Ser
 165 170 175

Ser Ala Ser Val Pro His Tyr Pro Asn Ile Arg Leu Trp Phe Pro Lys
 180 185 190

Leu Tyr Pro Asn Glu Gln Trp Phe Asn His Ile Ser Tyr Asp Gly Cys
 195 200 205

Glu Ile His Glu Tyr Cys Ile Glu Ser Glu Thr Lys Lys Arg Gln Phe
 210 215 220

Ile Asp Lys Asn Leu Ser Glu Asn Ile Gln Gln Met Val Phe Ala Arg
 225   230   235   240

Val Lys Asp Glu Leu Gly Gln Thr Met Tyr Arg Phe Lys Gly Leu Phe
                  245   250   255

Ile Leu Asp Arg Asp Lys Thr Cys His Glu Ser Gly Val Tyr Trp Lys
                  260   265   270

Arg Val Ala Thr Glu Phe Glu Leu Gly Leu Thr
                  275   280

<210> 11

<211> 296

<212> PRT

<213> Aplinkos mėginys, Newport Harbor, Rhode Island

<400> 11

Met Ser Lys Phe Thr Lys Glu Thr Tyr Val Thr Arg Asn Phe Gln Lys
 1   5   10   15

Ile Ser Gly Lys Arg Trp Glu Leu Tyr Val Ile Thr Arg Val Ile His
                  20   25   30

Leu Leu Asn Asp Pro Asp Ile Glu Tyr Val Cys Gln Gln Tyr Ile Asn
                  35   40   45

Pro Pro Gln Asn Lys Asp Tyr Tyr Leu Ala Asp Leu Ala Phe Pro Ser
                  50   55   60

Leu Lys Leu Tyr Leu Glu Ile Asp Glu Gly Gln His Gly Ser Glu Met
 65   70   75   80

His Gln Thr Ser Asp Leu Lys Arg Asp Ala Glu Ile Leu Glu Ala Thr
                  85   90   95

Asp Trp Thr Cys Lys Arg Ile Pro Val Phe Val Lys Lys Gly Ser Ser
                  100   105   110

Lys Ile Asp Lys Ser Leu Glu Ala Leu Asn Lys Glu Ile Asp Asp Phe
 115   120   125

Val Ser Tyr Val Glu Gln Lys Lys Gln Lys Met Val Ser Ala Gly His
 130   135   140

Lys Ile Ser Trp Asn Tyr Glu Gln Lys Phe Ser Pro Asp Thr Phe Ile
 145   150   155   160

Ala Lys Glu Lys Ile Lys Val Ser Asp Asn Val Ala Leu Leu Asn His
 165   170   175

Arg Asp Val Leu Arg Leu Phe Gly Tyr Lys Lys Gly His Tyr Gln Arg
 180   185   190

Ala Val Trp Thr Ile Lys Lys Thr Asn Gln Met Val Trp Phe Pro Lys
 195   200   205

Leu Tyr Pro Asn Ser Asp Trp Val Asn Ser Phe Asp Asp Lys Ser Gly
 210   215   220

Tyr Ile His Gln Phe Arg Lys Asp Asn Gln Pro His Pro Met Pro Lys
 225   230   235   240

Glu Gly Asp Pro Asp Arg Ile Val Phe Ala His Gln Lys Asn Ile Phe
 245   250   255

Gly Gln Thr Val Tyr Lys Phe Phe Gly Ile Phe Arg Ala Asp Leu Asn
 260   265   270

Lys Thr Asp Pro Val His His Tyr Phe Lys Arg Ile Asn Thr Cys Leu
 275   280   285

Asp Leu Ser Arg Tyr Ser Ala Asn
 290   295

<210> 12

<211> 293

<212> PRT

<213> *Proteus penneri*

<400> 12

Met Ser Lys Thr Asp Tyr Ile Leu Arg Ser Leu Ser Lys Ile Thr Lys
 1   5   10   15

Lys Arg Trp Glu His Tyr Val Ile Asn Arg Ile Phe His Lys Leu Asp
           20   25   30

Asp Pro Glu Ile Glu Phe Val Cys Gln Gln Cys Ile Arg Lys Ala Asn
           35   40   45

Ser Pro Asp Lys Ile Tyr Leu Ala Asp Leu Phe Phe Pro Gln Leu Ala
           50   55   60

Leu Tyr Leu Glu Ile Asp Glu Glu His His Asp Ser Asp Glu Ala Lys
 65   70   75   80

Lys Lys Asp Ala Lys Arg Arg Leu Asp Ile Ile Glu Ala Thr Gly Phe
           85   90   95

Ile Glu Lys Arg Ile Pro Ala Ser Asn Val Thr Ile Glu Gln Leu Asn
           100   105   110

Thr Ser Ile Asp Glu Phe Val Lys Leu Leu Ile Asp Thr Lys Glu Lys
           115   120   125

Gln Lys Ala Gln Lys Lys Phe Ile Pro Trp Asp Tyr Ser Ala Gln Tyr
           130   135   140

Thr Ala Lys Arg His Ile Asp Ala Gly Phe Ile Glu Val Gly Pro His
 145   150   155   160

Ala Ile Phe Arg Tyr His Arg Asp Ala Leu Glu Cys Phe Gly Tyr Ile
           165   170   175

Asn Lys Gly His His Gln Ser Gly Ser Trp Lys Leu Pro Glu Asn Ile
 180 185 190

Val Arg Glu Ile Gly Leu Ser Gly Arg Ile Met Val Trp Phe Pro Arg
 195 200 205

Leu Tyr Asn Ala Gly Val Trp Asn Asn Glu Leu Ser Pro Asp Gly Glu
 210 215 220

Trp Ile Thr Glu Glu Ser Leu Glu Val Asp Asn Asn Tyr Ile Glu Asp
 225 230 235 240

Trp Asp Tyr Arg Ile Val Met Ala His Ser Arg Asp Glu Leu Asn Arg
 245 250 255

Val Leu Tyr Arg Phe Leu Gly Val Phe Gln Ile Asp Lys Asn Lys Ser
 260 265 270

Val Glu Gly Lys Asn Ile Phe Lys Arg Ile Asn Thr Lys Val Lys Val
 275 280 285

Phe Asn Ser Tyr Asn
 290

<210> 13

<211> 293

<212> PRT

<213> *Proteus vulgaris*

<400> 13

Met Ser Lys Thr Asp Tyr Ile Leu Arg Ala Leu Ser Lys Ile Ser His
 1 5 10 15

Lys Arg Trp Glu His Tyr Ile Ile Asn Arg Val Val His Thr Leu Asp
 20 25 30

Asp Pro Asp Ile Glu Phe Val Cys Gln Gln Cys Ile Arg Lys Glu Gly
 35 40 45

His Leu Gly Lys Ile Tyr Leu Ala Asp Leu Leu Phe Pro Gln Leu Asn
 50   55   60

Leu Tyr Leu Glu Ile Asp Glu Ala His His Asp Ser Asn Asp Ala Arg
 65   70   75   80

Lys Ala Asp Ala Val Arg Arg Leu Asp Ile Val Glu Ala Thr Gly Phe
                     85   90   95

Gln Glu Glu Arg Ile Pro Ala Ser Asn Ile Thr Leu Ser Glu Val Asn
                     100   105   110

Lys Leu Val Asp Glu Phe Val Arg Leu Val Lys Asp Lys Lys Glu Glu
                     115   120   125

Leu Glu Asn Gln Gly Leu Phe Phe Arg Trp Asp Tyr Asp Glu Arg Tyr
                     130   135   140

Ser Ala Lys Lys His Ile Asn Thr Gly Tyr Met Ala Val Gly Pro Asn
                     145   150   155   160

Ser Val Phe Arg Tyr His Arg Asp Ala Leu Gln Cys Phe Gly Tyr Arg
                     165   170   175

Arg Glu Gly His His Gln Ser Gly Gly Trp Ala Leu Pro Ala Glu Val
                     180   185   190

Ala Gln Ser Ile Gly Leu Thr Gly Arg Val Met Val Trp Phe Pro Arg
                     195   200   205

Leu Tyr Glu Ala Gly Glu Trp Lys Asn Ala Leu Ser Ala Asp Gly Asn
                     210   215   220

Lys Ile Thr Glu Gln Ser Leu Asn Ala Thr Arg Asn Tyr Gln Glu Thr
                     225   230   235   240

Trp Asp Tyr Arg Ile Val Met Ala His Ser Arg Asp Glu Leu Asn Arg
                     245   250   255

Thr Leu Tyr Arg Phe Leu Gly Val Phe Ala Ile Asp Val Asp Lys Ser
 260 265 270

Ser Asp Glu Val Lys Val Phe Ser Arg Val Tyr Ser Arg Val Asn Val
 275 280 285

Tyr Arg Ser Gln Asn
 290

<210> 14
 <211> 102
 <212> PRT
 <213> dirbtinė
 <220>
 <223> konservatyvi seka N-galiniame domene

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (2)..(8)
 <223> X = bet kuri aminorūgštis

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (10)..(11)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (13)..(13)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (15)..(32)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (35)..(50)
 <223> X gali būti pakartota minimaliai 11 kartų ir maksimaliai 16 kartų
 <220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (53)..(54)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĪVAIRŪS POŽYMAI

<222> (56)..(61)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĪVAIRŪS POŽYMAI

<222> (63)..(63)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĪVAIRŪS POŽYMAI

<222> (66)..(67)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĪVAIRŪS POŽYMAI

<222> (69)..(94)

<223> X gali būti pakartota minimaliai 6 kartus ir maksimaliai 26 kartus

<220>

<221> ĪVAIRŪS POŽYMAI

<222> (96)..(97)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĪVAIRŪS POŽYMAI

<222> (99)..(101)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<400> 14

Arg Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Lys Xaa Xaa Glu Xaa Tyr Xaa Xaa
1   5   10   15

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
                  20   25   30

Gln Gln Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
          35   40   45

Xaa Xaa Asp Leu Xaa Xaa Pro Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Glu Xaa Asp
          50   55   60

Glu Xaa Xaa His Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
65   70   75   80

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Asp Xaa
 85 90 95

Xaa Arg Xaa Xaa Xaa Ile
 100

<210> 15
 <211> 79
 <212> PRT
 <213> dirbtinė

<220>
 <223> konservatyvi seka C-galiniame domene

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (2)..(2)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (4)..(43)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis; X gali būti pakartota minimaliai 30 kartų ir maksimaliai 40 kartų

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (45)..(57)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis; X gali būti pakartota minimaliai 12 kartų ir maksimaliai 13 kartų

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (59)..(59)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>
 <221> ĮVAIRŪS POŽYMAI
 <222> (61)..(78)
 <223> X= bet kuri aminorūgštis; X gali būti pakartota minimaliai 16 kartų ir maksimaliai 18 kartų

<400> 15

Trp Xaa Asn Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
 1   5   10   15

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
           20   25   30

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Ala Xaa Xaa Xaa Xaa
           35   40   45

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Phe Xaa Gly Xaa Xaa Xaa Xaa
           50   55   60

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Arg
 65   70   75

<210> 16

<211> 102

<212> PRT

<213> dirbtinė

<220>

<223> konservatyvi seka N-galiniame domene

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (2)..(8)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (10)..(11)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (13)..(13)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (15)..(32)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (35)..(50)

<223> X= bet kuri aminorūgštis, X gali būti pakartota minimaliai 11 kartų ir maksimaliai 16tų

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (53)..(54)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (56)..(61)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (63)..(63)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (66)..(67)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (69)..(94)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (96)..(97)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<220>

<221> ĮVAIRŪS POŽYMAI

<222> (99)..(101)

<223> X= bet kuri aminorūgštis

<400> 16

Arg Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Lys Xaa Xaa Glu Xaa Tyr Xaa Xaa
1 5 10 15

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
 20 25 30

Gln Gln Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
 35 40 45

Xaa Xaa Asp Leu Xaa Xaa Pro Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Glu Xaa Asp
 50 55 60

Glu Xaa Xaa His Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa
 65 70 75 80

Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Xaa Asp Xaa
 85 90 95

Xaa Arg Xaa Xaa Xaa Ile
 100

Išradimo apibrėžtis

1. Preparatas b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad apima vieną arba daugiau išgrynintų rekombinantinių baltymų, kuriame baltymai yra ZZZY baltymų šeimos nariai, kai kiekvienas ZZZY baltymų šeimos narys turi N-galinį domeną, kur N-galinis domenas turi mažiausiai 95 % homologiją su SEQ ID Nr. 14; ir reakcijos buferį.

2. Preparatas pagal 1 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad vienas arba daugiau išgrynintų baltymų pirmenybiškai rišasi prie hidroksimetilinto citozino (hmC) ir/arba prie glikozilinto hidroksimetilinto citozino (ghmC), palyginus su rišimusi prie DNR metilinto citozino (mC).

3. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 2 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad vienas arba daugiau išgrynintų baltymų pirmenybiškai skelia DNR hmC arba ghmC nustatytu atstumu nuo 3'.

4. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 3 punktų, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad nustatytas atstumas yra 11-13 nukleotidų grandinėje, turinčioje hmC arba ghmC, arba 9-10 nukleotidų komplementarioje grandinėje.

5. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 4 punktų, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad vienas arba daugiau išgrynintų baltymų skelia DNR, turinčią ghmC, hmC ir/arba mC santykiu mažiausiai 8:1 pagal ghmC arba hmC su mC.

6. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 5 punktų b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad buferis apima druską, besiskiriančią anijonu, parinktu iš grupės, susidedančios iš sulfato, fosfato, acetato ir citrato.

7. Preparatas pagal bet kurį nuo 1 punkto iki 6 punktų, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad buferis neturi chlorido, nitrato, karbonato arba imidazolo druskų.

8. Preparatas pagal 6 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad druskos koncentracija yra 50-500 mM.

9. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 8 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad bent vienas narys apima SEQ ID Nr. 14.

10. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 9 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad bent vienas išgrynintas baltymas turi aminorūgščių seką su mažiausiai 95 % sekos homologija su SEQ ID Nr. 7.

11. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 10 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad bent vienas išgrynintas baltymas turi aminorūgščių seką, apimančią mažiausiai 95 % sekos homologiją su fermentu, parinktu iš PvuRts1I, PpeHI, EsaSS310P, EsaRBORFBP, PatTI, YkrI, EsaNI, SpeAI, BbiDI, PfrCORF1I80P, PcoORF314P, BmeD1, AbaSDF1, AbaCI, AbaAI, AbaSI, AbaUMB3ORFAP ir Asp6ORFAP.

12. Preparatas pagal bet kurį iš nuo 1 iki 11 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad bent vienas iš išgrynintų baltymų yra parinktas iš grupės, susidedančios iš: PvuRts1I, PpeHI, EsaSS310P, EsaRBORFBP, PatTI, YkrI, EsaNI, SpeAI, BbiDI, PfrCORF1I80P, PcoORF314P, BmeD1, AbaSDF1, AbaCI, AbaAI, AbaSI, AbaUMB3ORFAP ir Asp6ORFAP ir jų katalitiškai aktyvių mutantų ir jų darinių.

13. hmC aptikimo būdas genominės DNR mėginyje, apimantis:

- a) preparato pagal bet kurį iš nuo 1 iki 12 punktų pridėjimą į genominės DNR mėginį;
- b) sudarymą galimybės baltymui skelti genominę DNR skėlimo vietoje;
- c) skėlimo vietos DNR sekos bent vienos pusės nustatymą;
- d) pasirinktinai, DNR sekos kartografavimą ant referencinės genominės DNR sekos; ir
- e) hmC aptikimą.

14. Būdas pagal 13 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad preparatas a) pakopoje dar apima: vieną arba daugiau DNR polimerazių, pradmenų ir adapterių.

15. Būdas pagal bet kurį iš nuo 13 iki 14 punktų, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad dar apima: prieš nustatant DNR seką c) pakopoje, suskaldytos genominės DNR amplifikaciją b) pakopoje.

16. Būdas pagal bet kurį iš nuo 13 iki 15 punktų, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad prieš a) pakopą genominė DNR reaguoja su β -gliukoziltransferaze (BGT).

17. Būdas pagal bet kurį iš nuo 13 iki 16 punktų imtinai, dar apimantis: a)-c) pakopų vykdymą viename reakcijos inde arba mikrofluidiniame įtaise.

18. Rekombinantinio ZZZY šeimų baltymų gryninimo būdas, apimantis:
klonavimą ir ekspresavimą sulietų baltymų, apimančių ZZZY baltymus, inteiną ir afininio surišimo baltymą;
sukėlimą sulieto baltymo rišimosi prie matricos afininio surišimo baltymo priemonėmis;
ZZZY baltymo atskėlimą nuo inteino; ir
išgryninto baltymo regeneravimą eliuote.

19. Būdas pagal 18 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad afininio surišimo baltymas yra chitiną surišantis domenas.

20. Fragmentų rinkinys, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad apima mažiausiai vieną iš a) oligonukleotido fragmentą, turintį 20-23 nukleotidų dydį su patalpintu centre hmC arba ghmC; arba b) didelę DNR arba oligonukleotidų fragmentus, turinčius hmC arba ghmC, patalpintus DNR duplekso vienguboje grandinėje prie 11-13 nukleotidų padėtimi nuo grandinės 3' galo.

21. Rinkinys, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad apima: vieną arba daugiau išgrynintų rekombinantinių ZZZY baltymų šeimų baltymų, jų funkcinių darinių arba jų katalitinių fragmentų veiksmingame buferyje fermento aktyvumui; ir naudojimo instrukciją.

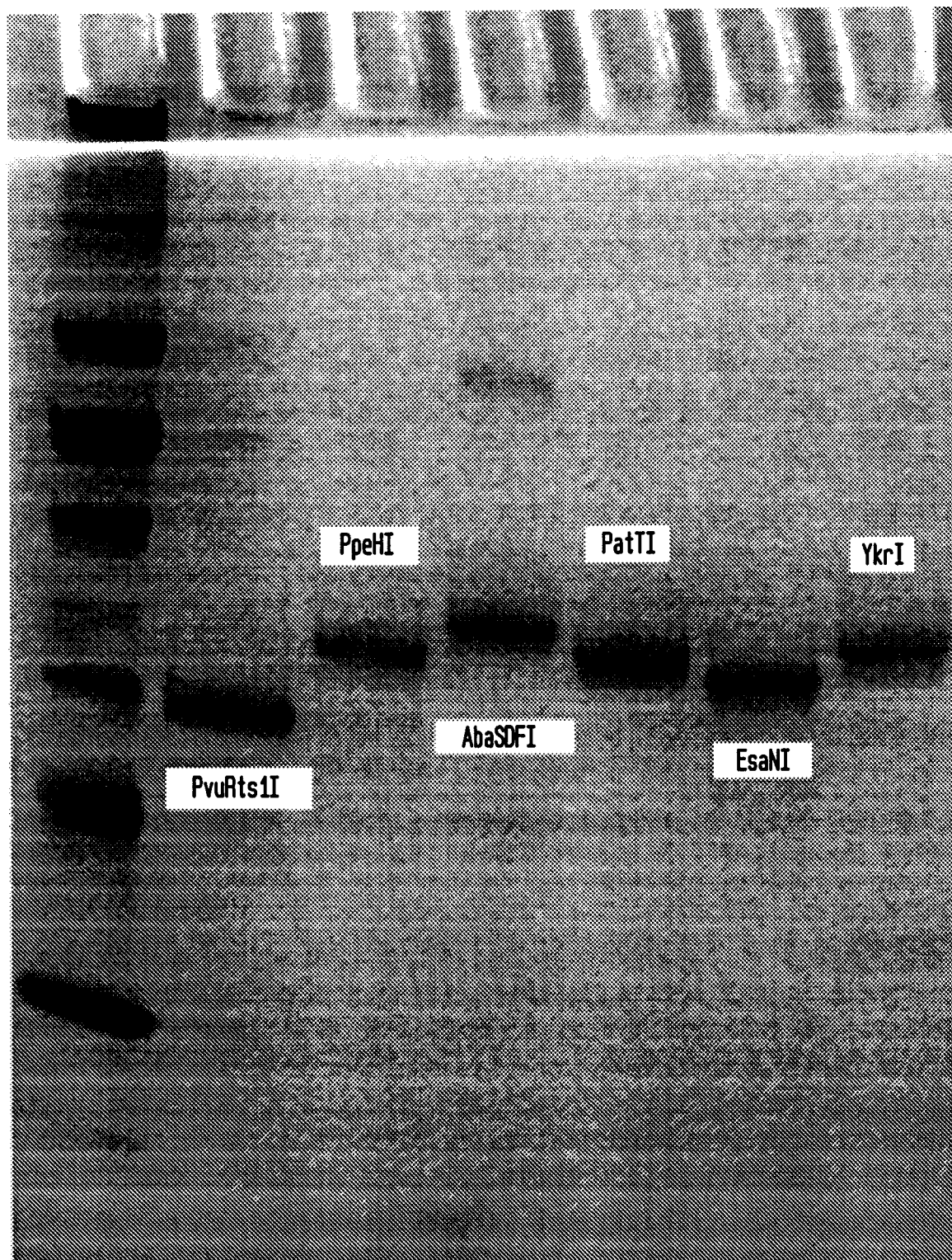
22. Rinkinys pagal 21 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad dar apima BGT ir UDP-gliukozę.

23. Rinkinys pagal 21 arba 22 punktą, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad dar apima pradmenis.

24. Reakcijos indas, apimantis: preparatą pagal bet kurį iš 1-12 punktų, pradmenis ir/arba adapterius ir termostabilią polimerazę.

25. Preparatas, b e s i s k i r i a n t i s tuo, kad apima: ZZZY baltymų šeimų nario baltymo funkcinius darinius arba katalitinius fragmentus; ir reakcijos buferį.

FIG. 1

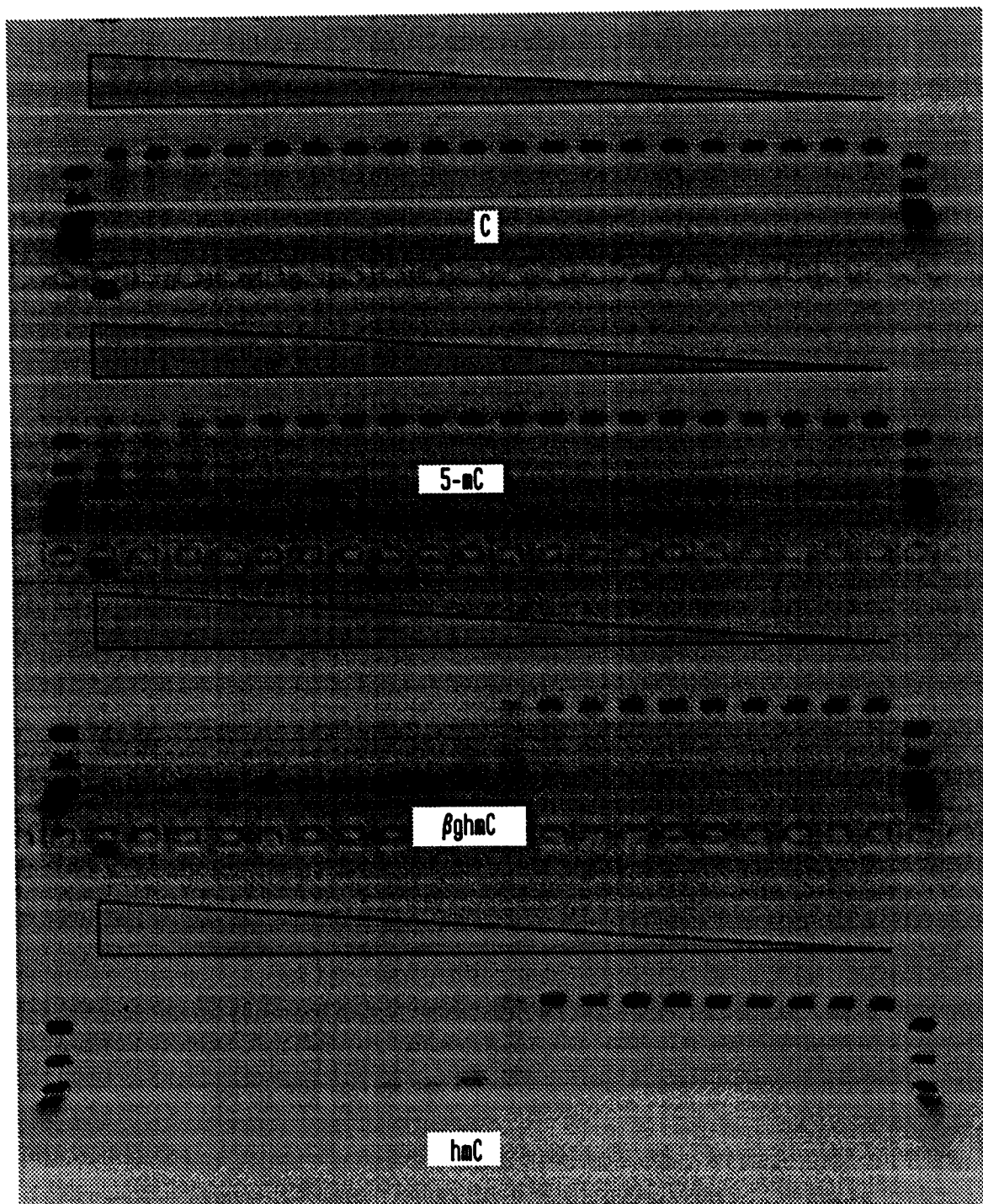

FIG. 2
(SEQ ID NO: 1)

1 TTTTAAATTA AAAATGAAGT TTTAAATCAA TCTAAAGTAT ATATGAGTAA
51 ACTTGGTCTG ACAGTTACCA ATGCTTAATC AGTGAGGCAC CTATCTCAGC
101 GATCTGTCTA TTTCGTTTAT CCATAGTTGC CTGACTCCCC GTCGTGTAGA
151 TAACTACGAT ACGGGAGGGC TTACCATCTG GCCCCAGTGC TGCAATGATA
201 CCGCGAGACC CACGCTCACC GGCTCCAGAT TTATCAGCAA TAAACCAGCC
251 AGCCGGAAGG GCCGAGCGCA GAAGTGGTCC TGCAACTTTA TCCGCCTCCA
301 TCCAGTCTAT CAATTGTTGC CGGGAAGCTA GAGTAAGTAG TTCGCCAGTT
351 AATAGTTTGC GCAACGTTGT TGCCATTGCT ACAGGCATCG TGGTGTACAG
401 CTCGTGCTTT GGTATGGCTT CATTGAGCTC CGGTTCCCAA CGATCAAGGC
451 GAGTTACATG ATCCCCCATG TTGTGCAAAA AAGCGGTTAG CTCCTTCGGT
501 CCTCCGATCG TTGTCAGAAG TAAGTTGGCC GCAGTGTAT CACTCATGGT
551 TATGGCAGCA CTGCATAATT CTCTTACTGT CATGCCATCC GTAAGATGCT
601 TTTCTGTGAC TGGTGAGTAC TCAACCAAGT CATTCTGAGA ATAGTGTATG
651 CGGCGACCGA GTTGCTCTTG CCCGCGTCA ATACGGGATA ATACCGCGCC
701 ACATAGCAGA ACTTTAAAAG TGCTCATCAT TGGAAAACGT TCTTCGGGGC
751 GAAAACTCTC AAGGATCTTA CCGCTGTTGA GATCCAGTTC GATGTAACCC
801 ACTCGTGAC CCAACTGATC TTCAGCATCT TTTACTTTCA CCAGCGTTTC
851 TGGGTGAGCA AAAACAGGAA GGCAAAATGC CGCAAAAAG GGAATAAGGG
901 CGACACGGAA ATGTTGAATA CTCATACTCT TCCTTTTTC AATATTAT

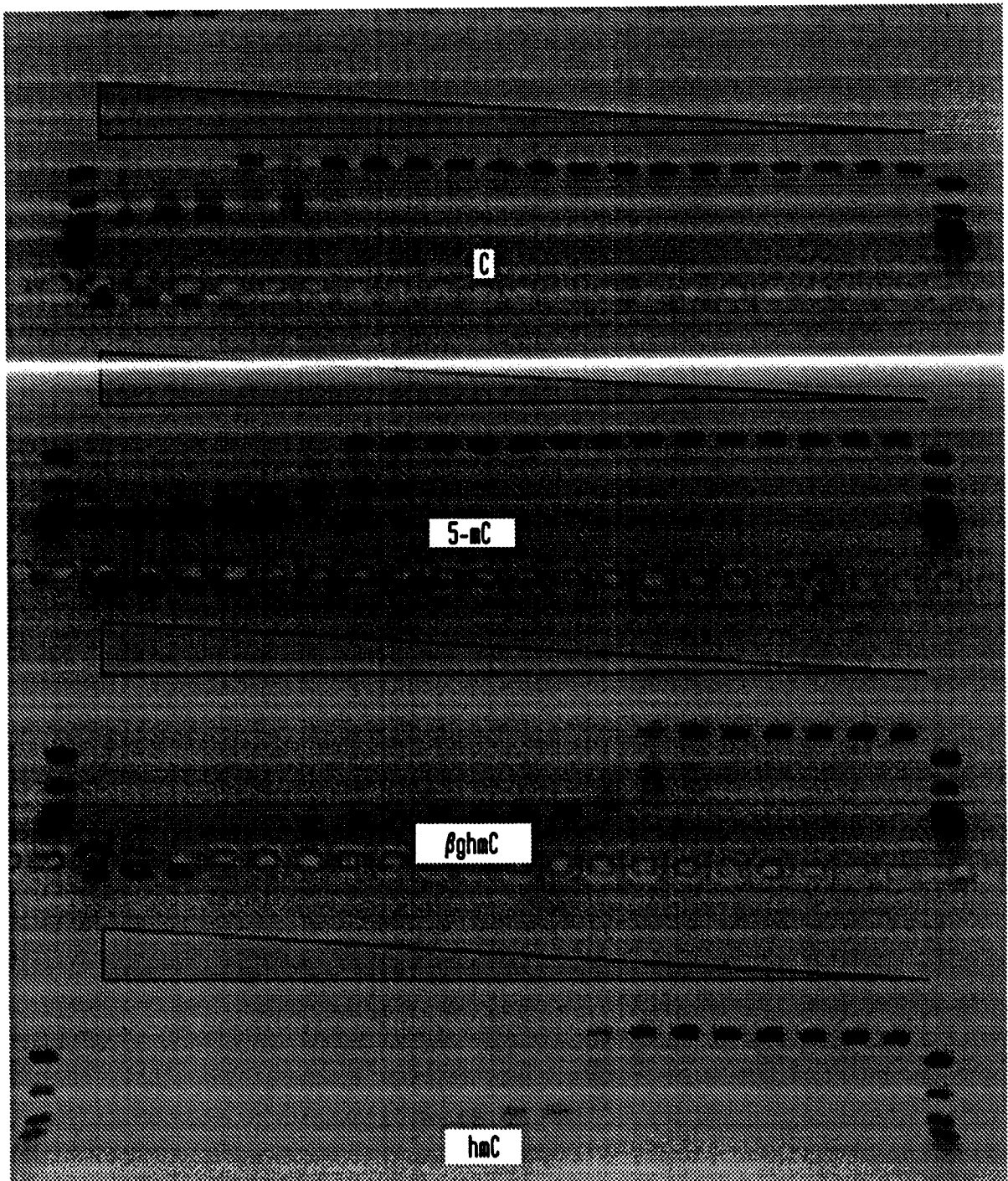
3/18

FIG. 3

4/18

FIG. 4

5/18

FIG. 5

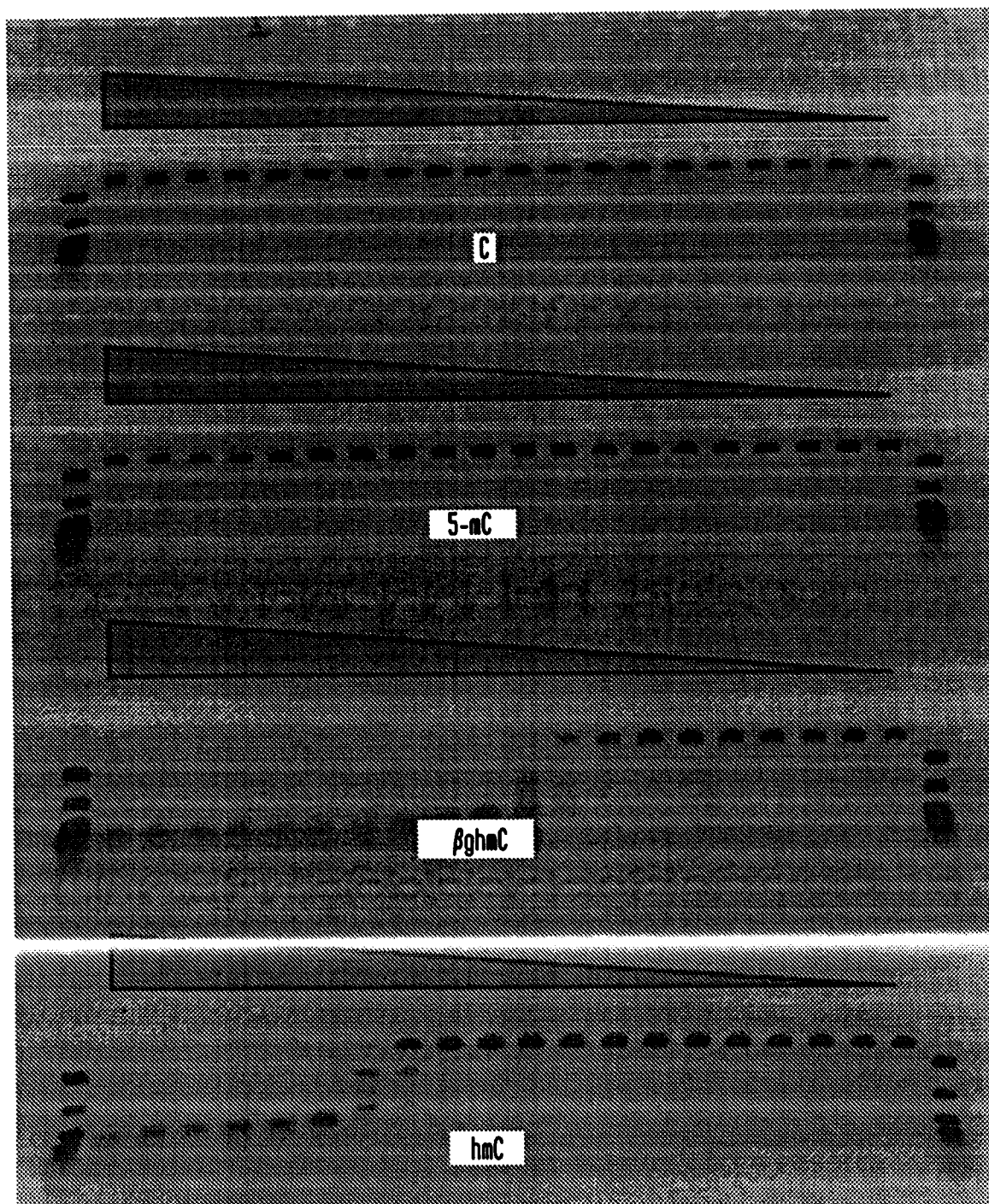

FIG. 6B

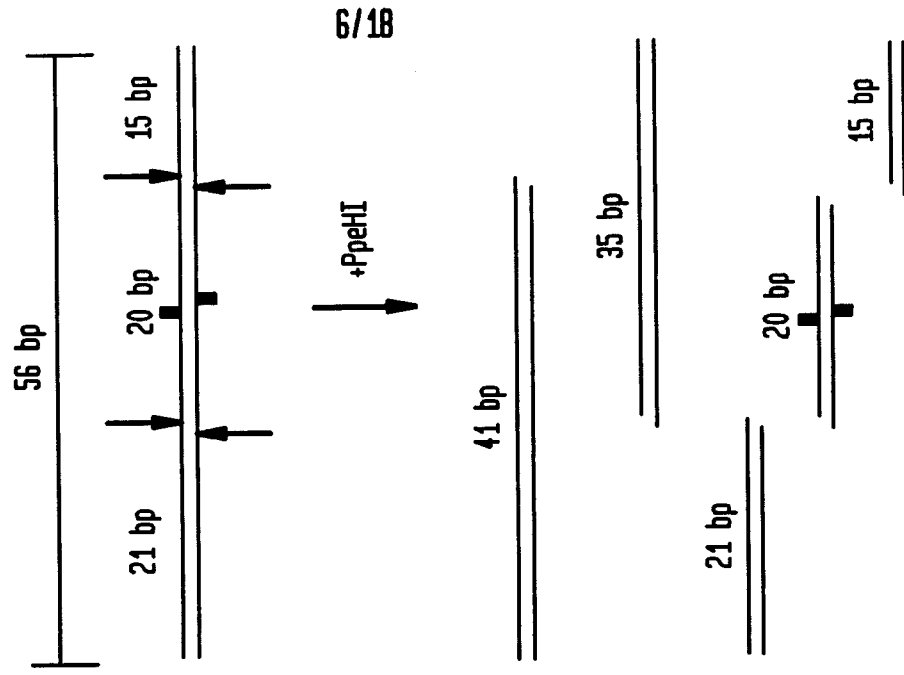
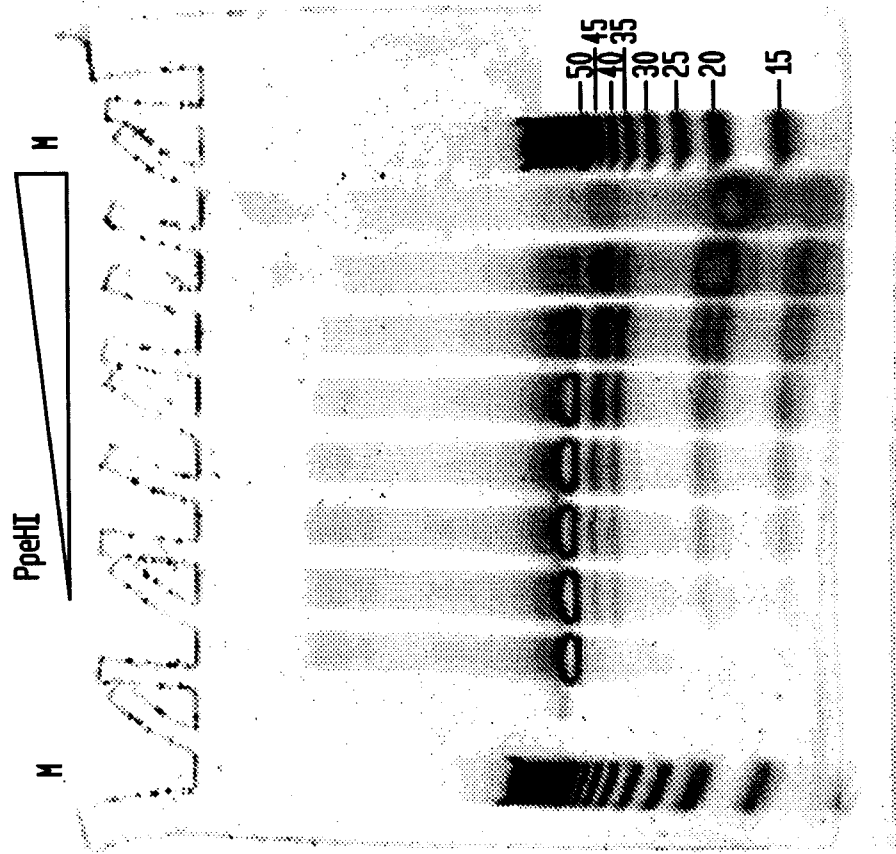

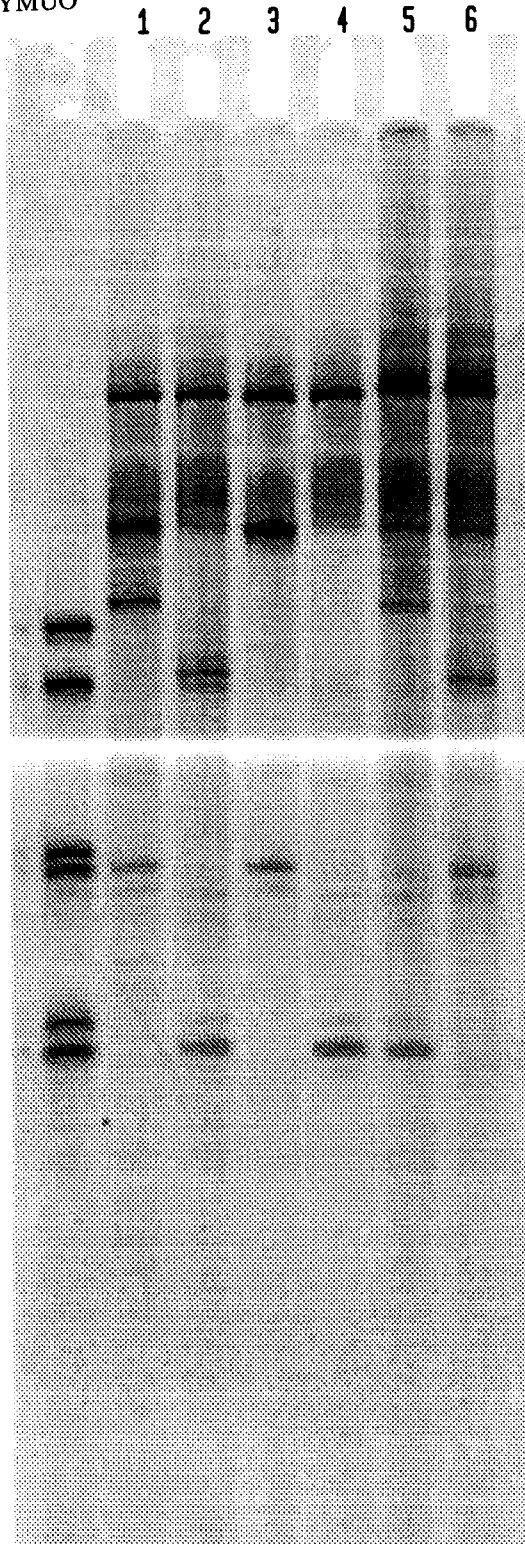
FIG. 6A

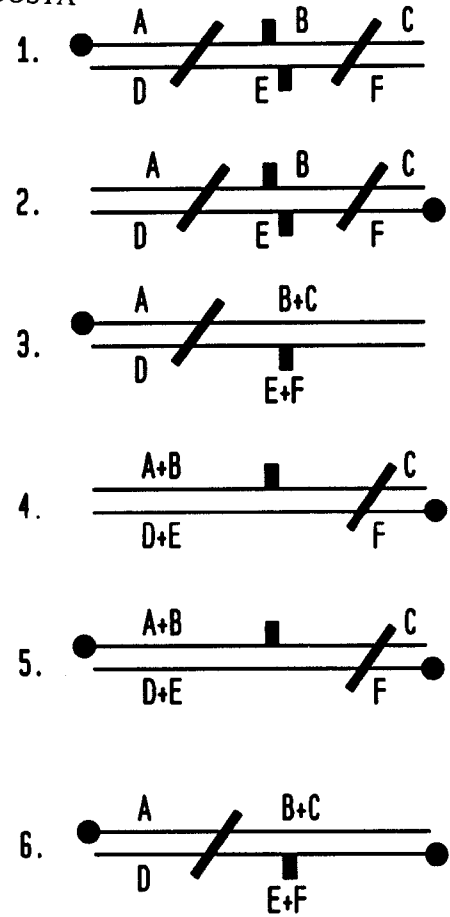
7/18

FIG. 7

ŽYMUO

JUOSTA

ŽYMUO

1 2 3 4 5 6

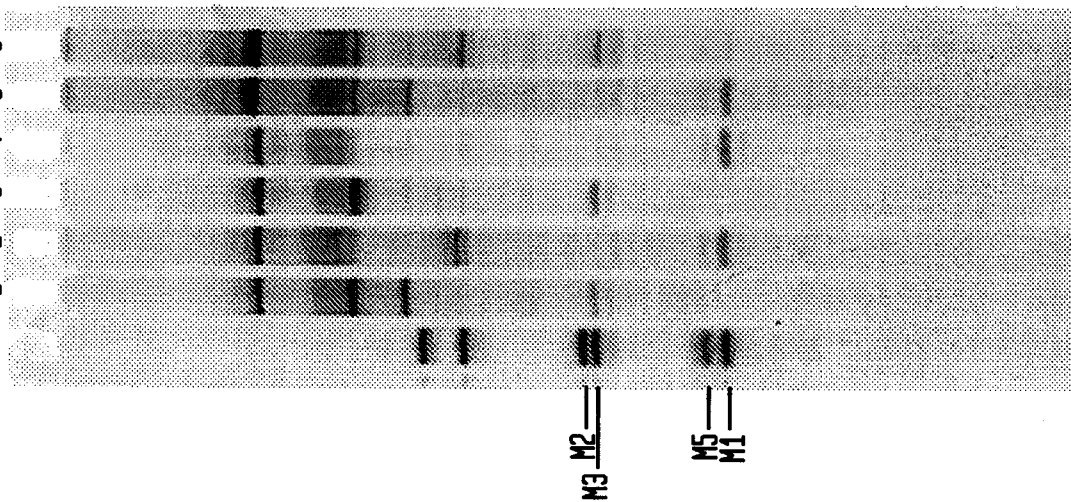
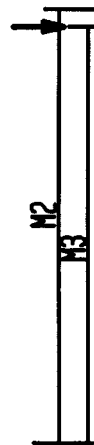

FIG. 8A

JUOSTA

3.

(SEQ ID NO: 2)

(FAM) CCGCGTTTCCGGGTTCCATAGGCTCCGCCACGTACTCTGATGACCAAGGCATCACA
GCCGCAAGGCCCAAGGTATCCGAGGCGGTGCATGAGACTACTGGTCCCGTAGTGT

JUOSTA

4.

hm

(SEQ ID NO: 2)

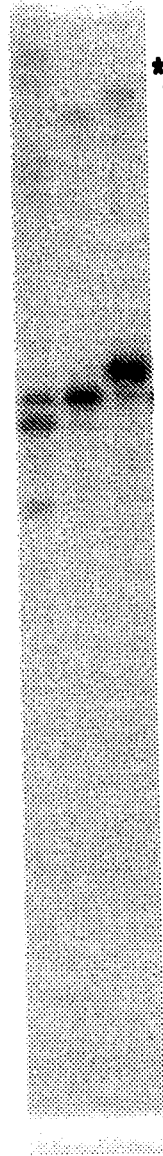
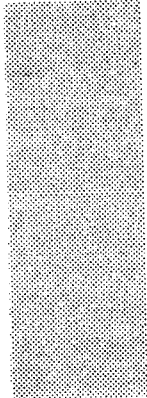
CGGCGTTTCCGGGTTCCATAGGCTCCGCCACGTACTCTGATGACCAAGGCATCACA
GCCGCAAGGCCCAAGGTATCCGAGGCGGTGCATGAGACTACTGGTCCCGTAGTGT (FAM)

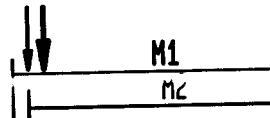
9/18

FIG. 8B

R2 M2 M1

sh

CCATACATATCCCTTACTTCTCCTAACGTGGATGATAAAGGTAGTTTATGTGGAA* (SEQ ID NO: 3)
*AGGTATGTATAGGGAATGAAGAGGATTGCACCTACTATTCCATCAAATACACCT (SEQ ID NO: 4)

10/18

FIG. 8C

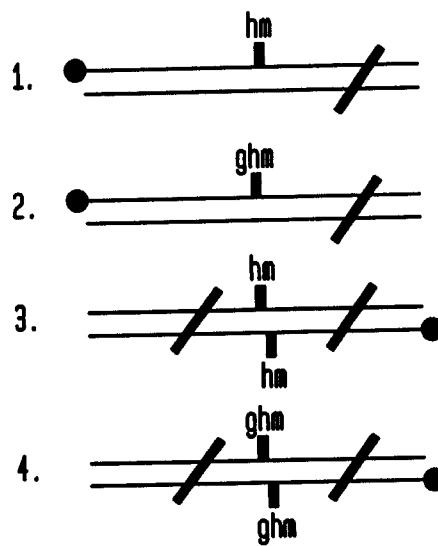
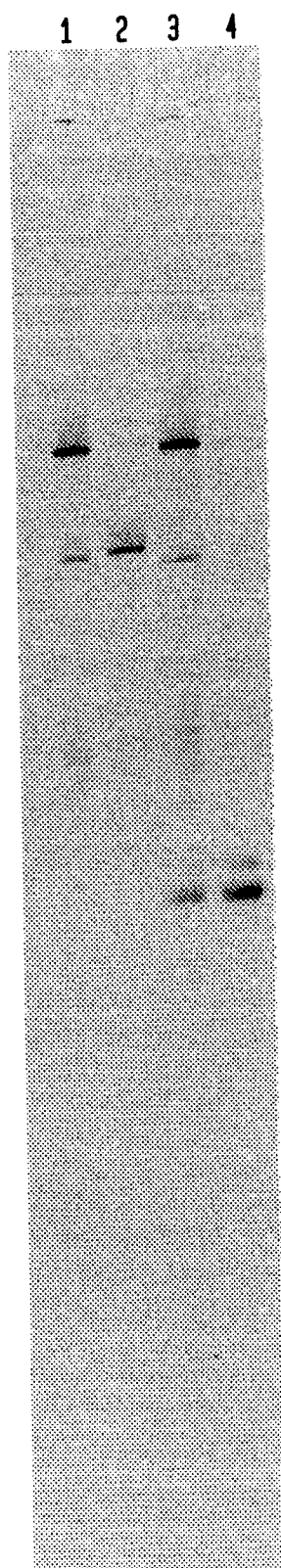

FIG. 9

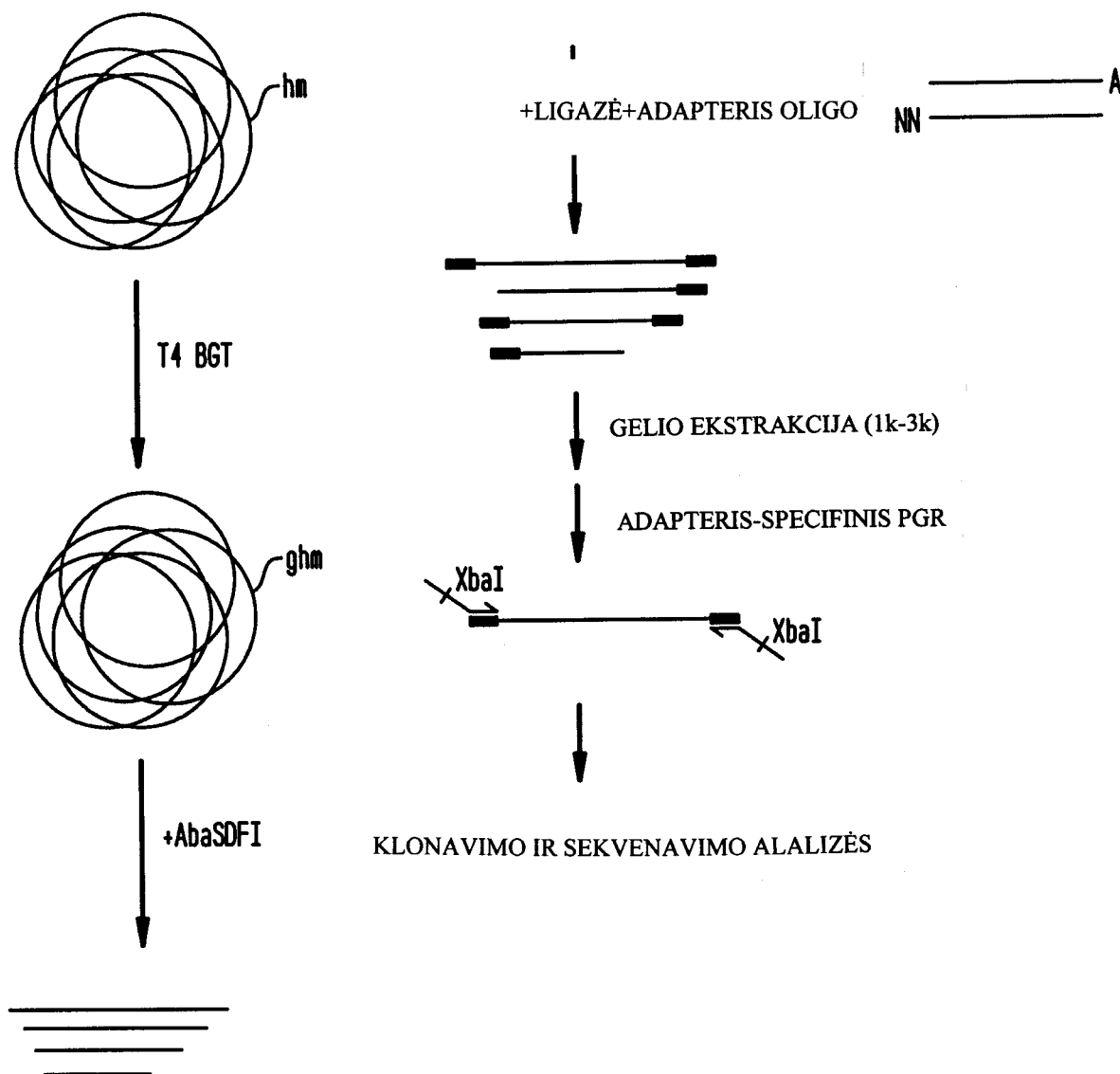

FIG. 10

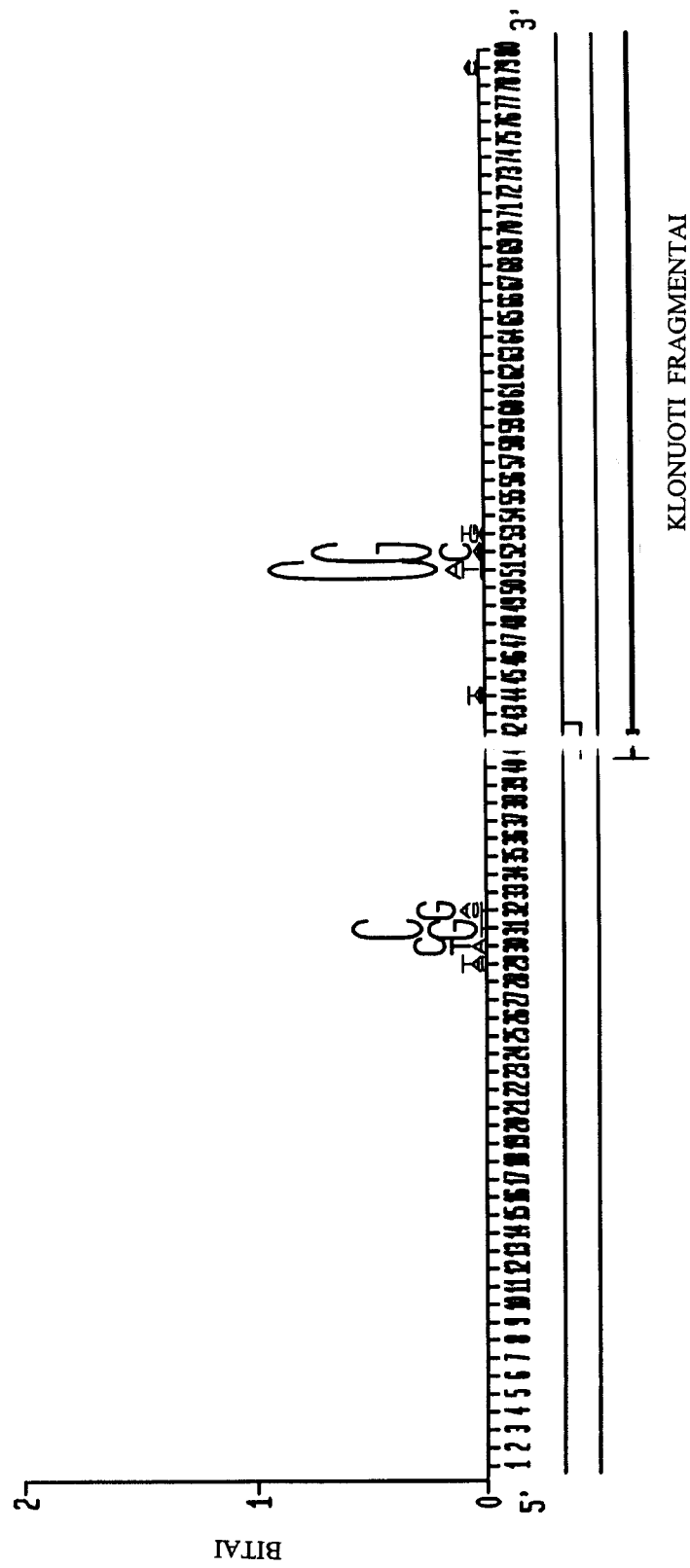

FIG. 11

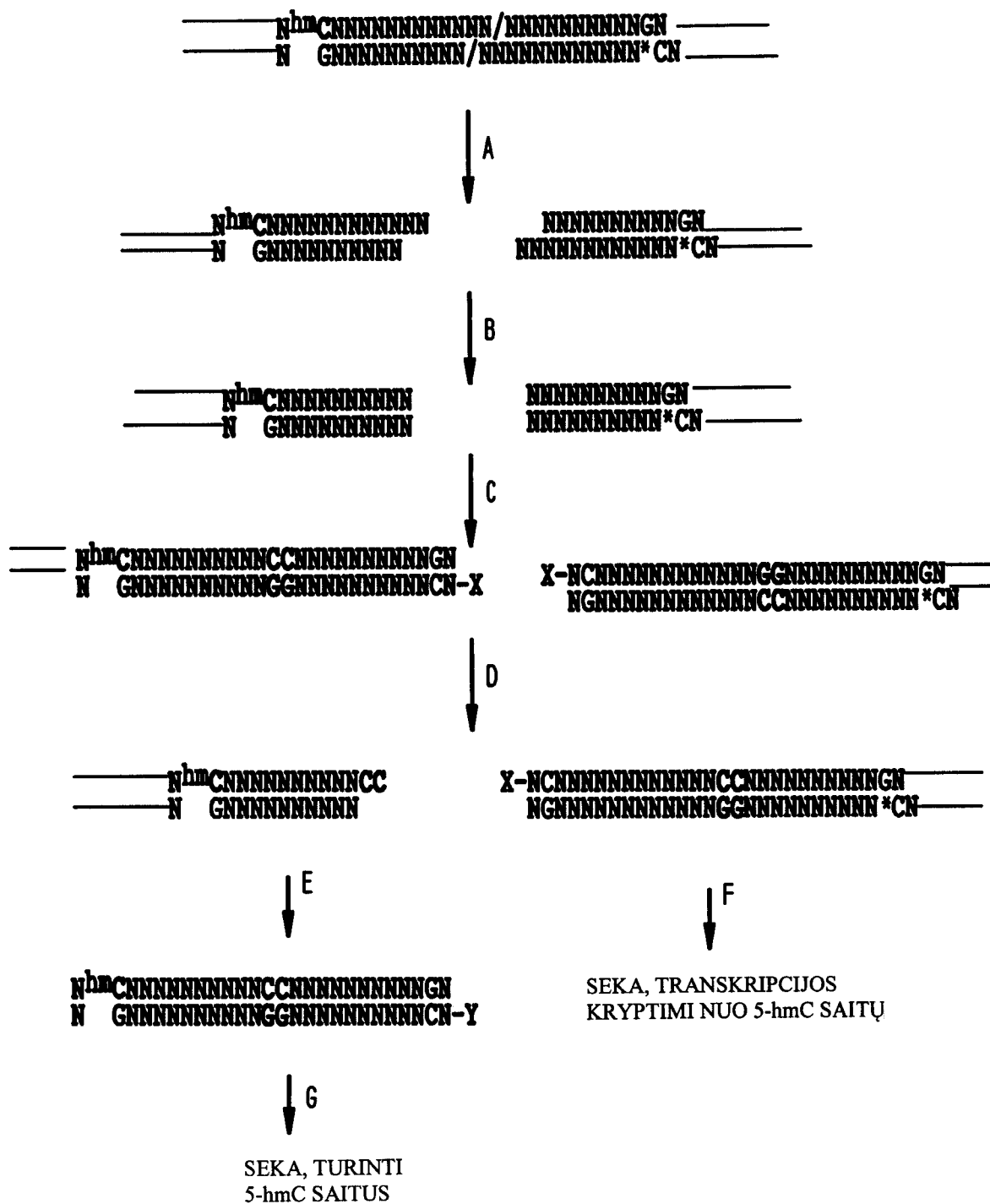
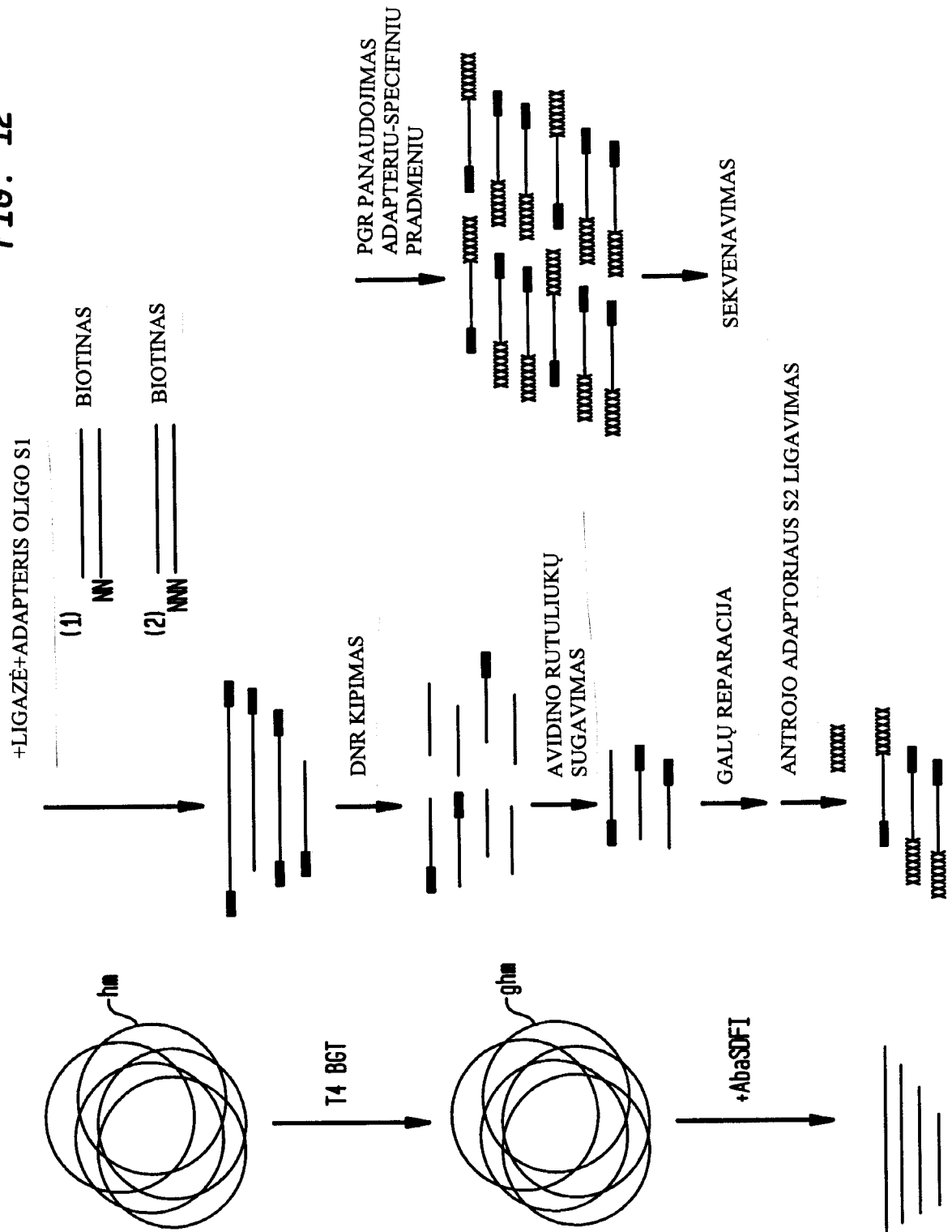

FIG. 12

Konservatyvumas:

Konservatyvios sekos

Konservatyvumas:

	5	5	5	9	9	9	9	5	5	6	7	7	6	
BaeDI	65	FNLAVEIDEAHHKNDIL	-----	QTLDEIRKNDIVNA	-----	LDCEPIRIDATQ	-----	107						
BbIDI	64	AMIGVCEDEAYHQOQ	-----	RERDRERETITDVLRO	IRGEDYRALHVDVSG	-----	110							
AbaSDFI	67	LGIIHIEVDEGHHFLRHSMEYSLNQ	IDEPLYSISQTESDAMREEDILSI	-----	TGHEKIFRVNVFKNOE	-----	130							
PatTI	60	FAPHIEVDEGQHFTQAM	-----	TEADKIREADIVNA	-----	TGHEILRIDVTK	-----	102						
YlrI	61	INLHIEIDEFPHLKQ	-----	AEDNMLREADIIDA	-----	TGHEVIRISVDG	-----	101						
SpeAI	59	LKLHIEIDEFGFHKQO	-----	VDADKVRELDIITA	-----	TDHQVKRIDASV	-----	99						
EsaNI	65	LKLYLEIDEQGJGSEMI	-----	QTSDLKRADEITLEA	-----	TDWTCKRIPVFKAG	-----	110						
PpeHI	63	LALYLEIDEKHHDSDEA	-----	KKQDAKRRLDIIEA	-----	TGFIEKRIPASH	-----	105						
PvUrts1I	63	LALYLEIDEAHHDSNDA	-----	RKADAVRRLDIVEA	-----	TGFQZERIPASH	-----	105						
		eeeeee	h	hhhh	hhhhhhhhhhhhhhhh	eeeeee								

Konservatyvijos sekos

Konservatyvios sekos

FIG. 13-2

Konservatyvumas:

Konservatyvumas:	5	79	7	5	5	7	97	5	5	5	55	6	75
BaeDI	108	-----	SFEKHKKIDQVVEKINL	-----	LTKKMFIPNDLEKEYDPTTYIEQ	-----	GYTDADQNVSLRLVADC	106					
RbiDI	111	-----	SYEQVERSIDDVRRIRAEIERRRQAMEFTPH	-----	TEAYVDYKEFYKTRDAVSVADDVGEFRIADA	-----		103					
AbaSDFI	131	GQ	-----	PQMLENIHQIDKILKEIKTANKKLIRASTFKAMNILETEYNPQTYIDL	-----	GRISLADNVVLAKTKOV	107						
PatFI	103	-----	SFDDINTQIDAAVVKIKSRQEI	-----	SFIPMDIDSEFDSATYIKR	-----	GYIDIKONVAFKTIKA	101					
YkrI	102	-----	SLRQMERIDDCVAAIKSKISALGO	-----	CTEPMDNDKELSLIEPHIR	-----	GYIDVKNVAFRRITDA	102					
SpeAI	100	-----	ALTEQINLQVDQIVAEILQSVVEVQKAGHFQANDPETHSVSYLQSR	-----	GVIRASENVALRTSAEV	-----		102					
EsaNI	111	SSKIDKSLEALKEIDDFVSVEQKQKQNVSAGHKISNNYEQKSPDFFIAK	-----	EKIKVSDNVALLNHRDV	-----			103					
PpeHI	106	-----	VTIEQLTTSIDEFVKLLIDTKKEQKAKKFI	-----	PNDYSAQYTAKRHIDA	-----	GFIEVGPHALFRYHRDA	103					
Pvurt.sII	106	-----	YTLSEVNKLVDSEFVRLVADKKEELEHQGLF	-----	RNDYDERYSAKKHINT	-----	GTMAVGPMSVFRYHRDA	103					
Konservatyvijos sekos		hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh	hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh	hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh	hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh	hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh	hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh						

Konservatyvijos sekos

Konservatyvumas:

Konservatyvumas:	5	77	7	55	6	7	575775	5	9	9	55	55	7	7
BaeDI	167	CHVFGAGYANGIQKSG-APHKFE	-----	EDTDIKRIAKFFPMEI	-----	NNQJLENEEIEFYNTI-								201
RbiDI	174	VNTLCSEYKRPQES--NFVPSVMRWYIG	-----	DRYRVWFPKLAIGGKAVANGNHRISLDDGTYIYEYNEO	-----									203
AbaSDFI	198	CNCFGYSY-KNYQCG-ALHPYK	-----	KDTLLNFPRLYENKO	-----	NITITSPDGLTYTEKSTD								201
PatTI	162	CNCFGHHY-TGYQAG-AAHPD	-----	HYTNLWFPKLPNGE	-----	NDSQISSDEEVITERNEO								201
YkrI	163	CNCFGHHY-KFLOKAG-AKHPYH	-----	DDILLNLPLKLPMEH	-----	NMQISNDENVITETPKS-								205
SpeAI	163	CHLLGHHY-KGNQSS-ASVPHY	-----	PHIRLWFPKLPMEQ	-----	NFHLISYDGCIEIHEYCTE-								205
EsaNI	180	LRLEFYAK-CHYORAV-NTIKKT	-----	NQAVNFPKLPYPSD	-----	NVNSFDQKSGYIEQFRKON								203
PpeHI	170	LECFTGYIN-KGHHQSGSNKLPENIVREIGLSGRILAVFPRLYNAGV	-----	NNHLSPDGEMITERSLE-	-----									202
PvurTsII	170	LQCFGTNR-KGHHQSGGNALPAEVAQSIGLTRGVNWFPRLYEAGE	-----	NKHALSADGKHITQSLN-	-----									202
		hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh	hhhh
Konservatyvumas salton:														

Konservatyvijos sekos

FIG. 13-3

Konservatyvumas:

BaeDI	222	PEEN--EAYFQKRN---	YQIN-QKIALFAVAKTSSG-RFAIFKGLYLN	VEKSNITGLTYHRISTIMP	284
Ebidi	239	ADLVD-PVEDG-----	DEPD-IRI-TFAKSADPVTRIQAIRFVGVPRI	INSEDC-TRKRYQRIETVFP	298
AbaSD: I	252	ETITL-AKLEENK-----	NGPQ-KRI-VFAVKDMLSSRAVRFNGLYEFC	ADLAD--CAVMKRVACEVQ	312
PatTI	215	DKKAK-QVSSSHVNKKHKKH-	QRI-VFAVKGHLG-DVLYRFRGQYQLL	KDSNEKKTGLIMRIKTRVK	280
YkrI	217	EDAQA-AHFDKMA-----	ETRN-KRL-VFAKAKDHLG-MLYRFKGLYELN	KESNRTIGLYWQRISTRVK	279
SpeAI	217	SETKKRQFDKML-----	SENI-QQK-VFAVKDELG-QVMYRFKGLFILL	DKTCHESGVYMKRVATEFE	279
EsaNI	234	QPEPM-----P-----	KEGDPRI-VFAKQKNIFC-QTVYKPFGLFRAL	NKTDPVHH-YFKRINTCLD	289
PpeHI	233	VDMNY-----I-----	EDWD-YRI-VMAHSRDELM-RVLYRFLGVFQIC	NKSVEGKN-IFKRINTKVK	287
PvURt: 1I	233	ATRN Y-----Q-----	ETWD-YRI-VMAHSRDELM-RVLYRFLGVFALC	DKSSDEVK-VFSRVYSKVN	287
		hhhhh hhhhhh	eee eeeee hhh hhhhhh eeeee	eeeeeeee ee	

Konservatyvijos sekos

Konservatyvumas:

BaeDI	285	TYTP-KDVQPLRIAKAYNDEYKVAHYFTEHQVRKTEGKRYKIISY	334	(SEQ ID NO: 5)
Ebidi	299	IHRTPC-----LP IHR-----	309	(SEQ ID NO: 6)
AbaSD: I	313	TYSPK-----ETKC-----	321	(SEQ ID NO: 7)
PatTI	281	TYEQN-----	285	(SEQ ID NO: 8)
YkrI	280	TYPSPA-----RNPD-----	289	(SEQ ID NO: 9)
SpeAI	280	LGLT-----	283	(SEQ ID NO: 10)
EsaNI	290	LSRYSA-----N-----	296	(SEQ ID NO: 11)
PpeHI	288	VFNSTH-----	293	(SEQ ID NO: 12)
PvURt: 1I	288	VYRSON-----	293	(SEQ ID NO: 13)
		ee		

Konservatyvijos sekos

FIG. 14